

Джузеппе Спампинато (*Punno*)

СИЦИЛИЯ... ОКАУ!

Джузеппе Спампинато

Джузеппе Спампинато (Пиппо) е роден на 25.11.1932г. в Белпасо, живописно градче в полите на Етна. Съпруг, баща на три деца, той е чиновник в кметството, но и артист, режисьор и автор на повече от двайсет театрални постановки, написани на местния сицилиански – Sicilia Okay”, „Un capriccio di Luisella”, „Giorno di festa”, „Fru-Fru”, „Il baule”, „La moneta di Billonia”, „Il biglietto della lotteria”, „Il ritratto”, „Commedianti”, „La moglie perfetta”, „La scommessa”, „L’ultimu carrettu” и т.н.

Ученик и последовател на Мартолио, Пирандело и Руссо Джусти, Пиппо Спампинато успява да създаде нови елементи и нови театрални картини изпълнени с жизнерадостния сицилиански хумор и „vis comica”, запазвайки стила и традицията на именитите си предшественици.

Студентските години в Катания са време за творчество. Тук създава университетска театрална трупа, G.A.U. (Gruppo Artistico Universitario) заедно с Баудо, Паппалардо, Музумечи и др.

През 60-те години създава известната трупа „Nuova Brigata d’Arte” в Белпасо, на която дълги години е артистичен директор, а в последствие ръководи театралната трупа в родния си град „Città di Belpasso”.

През 1989г. е награден с престижната национална награда за изкуство „Nino Martoglio”.

Джузеппе Спампинато (*Punno*)
СИЦИЛИЯ.....ОКАУ!

Всички права запазени.
Авторските права върху текста на тази книга
принадлежат изцяло на преводача.

© Превод от сицилиански Даниела Илиева
© Оформител Ивайло Найчев
ISBN

Пиппо Спампинато

*Grazie Maestro
Daniela*

СИЦИЛИЯ... ОКАУ!
(Лелята от Америка)

Комедия в три действия

*Превод от сицилиански
Даниела Илиева*

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

Тури, земеделец

Мариетта, негова съпруга, домакиня

Пиппину, брат на Мариетта, пенсионер

Чичо Вичинцину, (*дзу Вичинцину*) възрастен заможен чифликчия

ЛЕЛЯТА от Америка

Мис Милвер, нейната млада секретарка

ЧАНЕДДУ, чирак на бръснаря

Массару Деку, стар селянин

Група любопитни

ЮЖНА СИЦИЛИЯ, НАЧАЛОТО НА ШЕЙСЕТТЕ ГОДИНИ

ПЪРВО ДЕЙСТВИЕ

СЦЕНАТА

Тераса на първия етаж от къща, сред селище под склоновете на Етна. В дъното на сцената се намира жилището, с две външни врати с рамки от вулканичен камък или от бял варовик. Зелените капаци върху двете врати се вдигат и спускат с помощта на въженца. От цветната лека покрай стената и между вратите, тръгва стъблото на пълзящ жасмин, който с филизи и листа покрива част от фасадата и се разгръща в пергола.

В дъното, вдясно се намира входът към терасата (*антрето*). Този вход е издигнат от пода посредством широко стълбище обърнато към публиката.

Цялата дясна част от сцената, освен стълбите, е заета от парапет с малки каменни колонки или с железни перила, надвесен над улицата под него. От тази страна се виждат силуетите на къщите, покривите и небето.

Лявата страна, в дъното, е заета от груба порта, която води към зеленчуковата градина и пред неизмазаната стена от вулканичен камък на съседна къща, където е поставено каменно корито за пране; отстрани се намира цистерната, оградена от каменен бордюр и метална арка, възседната от петел ветропоказател.

Тел или въженце за простиране на прането се проточва през цялата сцена, от лявата до дясната стена.

В центъра на терасата стои малка градинска масичка със столове или малки кресла;

ПРОЛЕТНА УТРИН,
ТОПЛОТО СЛЪНЦЕ ИЗВЕСТЯВА НАЧАЛОТО НА ЛЯТОТО

ПЪРВА СЦЕНА

(Мариетта и Пиппину)

ПИППИНУ. (сигнал удобно, продължава разговора на доста странен италиански)... Няма какво, скъпа сестро, оставате си все по старому, от време оно. Ама излезте, рогса оса! Ще забележите промяната навсякъде. А не да стоите вкопчени в земята като кърлежи! Сменете занаята, рогса оса!

ОТ УЛИЦАТА СЕ ЧУВА НЯКАКВА ПЕСЕН ПУСНАТА СИЛНО.
ЗВУКЪТ СЕ УВЕЛИЧАВА И НАМАЛЯВА,
СЯКАШ НЯКОЙ ГО ИЗПРОБВА

МАРИЕТТА. (докато събира от вѐжето простряното пране и го слага в голям панер поставен върху масичката, нута на висок глас) Какво казваш, Пиппину, че не те чувам...

ПИППИНУ. Казвам, че трябва да смените занаята.

МАРИЕТТА. (както по-горе) Нищо не чувам... (нагвесва се над парапета и почти веднага звукът отслабва).

ПИППИНУ. Този кой е, ще ми проглуши ушите? Невъзпитани хора!

МАРИЕТТА. А, тука, долу при бръснаря. Купи си радио.

ПИППИНУ. И сега ще гърми, така ли?

МАРИЕТТА. (като се връща към работата си). Обаче каква хубава песен! Пламенна.

ПИППИНУ. Простовата песничка... ето...

МАРИЕТТА. Как, на Паолето?

ПИППИНУ. Не, на Пеппинелло. (изяснява) Шумна песен, за народа...

МАРИЕТТА. Ах! (пауза) За какво говореше преди мал-

ко, Пиппину?

ПИППИНУ. Говорех за това, че мъжът ти е все същият вироглавец. Казах му хиляда пъти – полето не е работа. Смени занаята, Салваторе! – И знаеш ли какво ми отговори? – „Какъвто съм се родил, такъв ще си умра“ – Е, като имаш дървена глава...

МАРИЕТТА. Какво като имаш?

ПИППИНУ. Твърда глава.

МАРИЕТТА. Пиппину, говори нормално.

ПИППИНУ. Твърда глава... дървена... как го казвате вие?...

МАРИЕТТА. А, разбрах! Ама Пиппину, как да се промени? Какво искаш да прави?

ПИППИНУ. Всичко! Всеки друг занаят, но не и земеделец! Днес, да се работи земята вече няма смисъл. Хвърлете се в търговия, рогса оса, че да забогатеете на бърза ръка!

МАРИЕТТА. (свършва да прибира прането) Какво имаме за търгуване ние, немотията си ли? Ти така говориш, защото си ерген и имаш хубава пенсия... (като изхвърля на улицата останалата вода в легена) Ама ние...

ГЛАСЪТ НА ВИЧИНЦИНУ. (от улицата, като се възмущава) Ау! Какви ги вършите отгоре?

МАРИЕТТА. (разтревожена) Ау!... Дзу Вичинцину!... Да не би да ви намокрих?...

ПИППИНУ. Добре направи! Цял живот ме е яд на тоя оглупял старик!

МАРИЕТТА. Все като кучето и котката сте вие двамата! (нагвесва се над парапета) Дзу Вичинцину, качете се ваша милост! Вратата е отворена! (отива да остави легена в каменното корито).

ПИППИНУ. Не разбирам защо го наричате чичо, след като няма роднинска връзка между вас?

МАРИЕТТА. Беше братовчед на свекърва ми... и винаги сме му казвали „чичо“.

ПИППИНУ. Разбрах, все с вашите сицилиански глупости...

МАРИЕТТА. (на себе си) Нали е от Милано!

ПИППИНУ. (камо става) Както и да е, аз си отивам.

МАРИЕТТА. Защо? Чакай... Какво има? Седни!

ПИППИНУ. Не, тръгвам за градината... Та, ти го покани да влезе, та после аз самият да си отида (излиза от портата, която води към зеленчуковата градина).

МАРИЕТТА. Ами прави каквото щеш!... (занася легена до масата и започва да сгъва по-гребното пране).

ВТОРА СЦЕНА

(Мариятта и Вичинцину)

ВИЧИНЦИНУ. (появява се пред стълбището и после спира обърнат към Мариятта) Като нищо да ме окъпеш!... Ама дъще, гледай като изхвърляш водата!...

МАРИЕТТА. Гледах, дзу Вичинцину, но не ви видях.

ВИЧИНЦИНУ. Слава Богу, още бях отпред пред вратата на хола, с единия крак вътре и с единия навънка! Ако не, да ме окъпеш като нищо.

МАРИЕТТА. Съжалявам... Ваша милост, влезте.

ВИЧИНЦИНУ. Един момент... (слиза бавно по няколкото стъпала на терасата) Ох, ох, ох!

МАРИЕТТА. Какво ви е, уморен ли сте?

ВИЧИНЦИНУ. По дяволите тия стъпала, колко са високи! Да не сте ги повдигали?

МАРИЕТТА. Стълбата си е все същата, вие се смалявате...

ВИЧИНЦИНУ. Какво чувам, че съм остарял ли?

МАРИЕТТА. Не, как остарял? Кой го е казал? Разбира се, вече не сте младеж...

ВИЧИНЦИНУ. Какво разбираш ти? Мариятта, да знаеш, още се чувствам бодър... Жизнен!... И подскачам като щурец.

МАРИЕТТА. Е, подскочете, ваша милост, влезте вътре.

ВИЧИНЦИНУ. Само момент, да си почина (погнупа се на паранета).

МАРИЕТТА. Колко сте елегантен тази сутрин. Вече сте сложил летните дрехи...

ВИЧИНЦИНУ. Започна да става топло и се облякох полеко. (след известна пауза) Е, и, какво, ще дойде ли или няма да дойде тази `мериканка?

МАРИЕТТА. Знам ли... Трябва да е пристигнала в Катания... Дзу Вичинцину, знаете ли, че искала да си вземе земята долу на полето?

ВИЧИНЦИНУ. Това ми го разказа бръснарят под вас. Казва, че ви пратила телеграма.

МАРИЕТТА. Ами че как! Идва да ни свали дрехите от гърба.

ВИЧИНЦИНУ. Е, всъщност земята се пада на нея. След смъртта на съпруга ѝ, чичо ти, тя наследява!

МАРИЕТТА. Ама как така, толкова години сме я работили?!... Тури затова излезе. Ще видим.

ВИЧИНЦИНУ. (донася си един стол и сядва) Ваши си работи!

МАРИЕТТА. (помирусва наоколо) Ама ваша милост ли мирише така на парфюм?

ВИЧИНЦИНУ. Харесва ли ти?

МАРИЕТТА. (ласкателно) Прелест! (отново подушва около него) М. м. м! Чудесно!... От вас замириса цялата тераса.

ВИЧИНЦИНУ. Малко... Няколко капки си сложих.

МАРИЕТТА. (камо помирусва отново) По-силен е от моя!

ВИЧИНЦИНУ. И ти ли се парфюмираш?

МАРИЕТТА. Само една капка, тука, на деколтето.

ВИЧИНЦИНУ. Я да видя... (приближава се да помирише).

МАРИЕТТА. Дзу Вичинцину, я не се правете на щурец! Всеки да си мирише неговия.

ВИЧИНЦИНУ. Моят го сложих в знак на уважение...

МАРИЕТТА. Към кого?

ВИЧИНЦИНУ. Към една мила особа, аз си знам коя.

МАРИЕТТА. Пак лудории, ваша милост! Какво, да не се задава някой нов годеж ? Да не се разгаря нов пламък?

ВИЧИНЦИНУ. А, ако са рози ще цъфнат! (пауза) Какво става, Тури май закъснява?

МАРИЕТТА. Не, ще се върне всеки момент, отиде за малко при адвоката.

ВИЧИНЦИНУ. Заради онова със земята ли?

МАРИЕТТА. Точно така! (пауза) Ваша милост, помогнете ми, дзу Вичинцину...

ВИЧИНЦИНУ. (схващайки погрешно) Ами аз, с какво мога да ти помогна, дъще?

МАРИЕТТА. Да сгъна чаршафа (показва му го).

ВИЧИНЦИНУ. А! (става и ѝ помага).

МАРИЕТТА. Благодаря!

ВИЧИНЦИНУ. При кой адвокат отиде?

МАРИЕТТА. При адвокат Пиццуту, ей тука наблизо. Сега се връща!

ВИЧИНЦИНУ. (учуден) При адвокат Пиццуту ли??? Значи наистина ще се върне бързо. Онзи винаги е бърз! Ама къде ги намира твоят съпруг такива адвокати? Точно той ми загуби едно дело, дето и последният некадърник с изгоряла диплома можеше да ми спечели. Глупак! Как пък веднъж не улучи!

МАРИЕТТА. Взема малко...

ВИЧИНЦИНУ. Глупак!

МАРИЕТТА. Ами, той няма вина... (слага върху масата вече сгънатия чаршаф).

ВИЧИНЦИНУ. Не, ти и твоят съпруг сте глупави, че се хващате. Да похарча пари, ама да съм сигурен. А не да ги хвърлям на вятъра за такъв неграмотник! (понечва да седне).

МАРИЕТТА. А! Не сядайте!

ВИЧИНЦИНУ. (уплашен, скача) Защо, какво има? (оглежда стола).

МАРИЕТТА. Още един чаршаф.

ВИЧИНЦИНУ. (настанява се отново) О, Боже! (изпълнява както по-горе) Когато е необходимо, пари трябва да се похарчат!

МАРИЕТТА. Ваша милост, като ги има... А пък ние...

ВИЧИНЦИНУ. Мариетта, ако обичаш, не започвай пак да се оплакваш, както винаги... !

МАРИЕТТА. Ех... Който е в нужда, за него е тежко!

ВИЧИНЦИНУ. Кажете ми друго: Вие откъде купувате месото? От кой касапин?

МАРИЕТТА. Какво месо? Ние кой знае откога не сме яли месо...

ВИЧИНЦИНУ. Хайде де! (като уточнява) С дон Працциту, касапина дето е при катедралата, в какви отношения е мъжът ти?

МАРИЕТТА. Какво искате да кажете? Не ви разбирам.

НЯКОЙ ЧУКА НА ПОРТАТА

МАРИЕТТА. (отива до парапета и се надвесва) Кой е?

ГЛАСЪТ НА ЧАНЕДДУ Там ли е дон Вичинцину ?

МАРИЕТТА. (към Вичинцину) Чанедду е, от бръснарницата. Вас търси.

ВИЧИНЦИНУ. Да, да, кажи му да се качи. Изпратих го на едно място и сега ми носи отговор.

МАРИЕТТА. (надвесва се още повече, като говори обърната към улицата) Качи се, Чанедду! (взема коша с прането) Ще махна това пране. (влиза вътре и веднага след това излиза отново).

ТРЕТА СЦЕНА

(Гореспоменатите и Чанегду)

ЧАНЕДДУ. (влиза от антрето) Ето че се върнах!

ВИЧИНЦИНУ. Занесе ли ги?

ЧАНЕДДУ. Да, точно тъй, всичко е наред! Както ваша милост ми каза. Отидох първо в нейната къща и донна Мара ми даде... онова нещо. И после – *където трябваше да се закара.*ВИЧИНЦИНУ. Къде, *на коя гара?*

ЧАНЕДДУ. Където трябва. На онова място, дето ваша милост ме прати. Всичко е изпълнено!

ВИЧИНЦИНУ. Кой беше там?

ЧАНЕДДУ. (започва да говори с недомлъвки, тъй като Мариетта се е върнала) Да, точно тъй, беше там! Както искаше ваша милост... Дадох му ги лично... Той беше там... (с ръце прави жест сякаш точи ножове).

ВИЧИНЦИНУ. Добре! И какво ти каза?

ЧАНЕДДУ. Кой?

ВИЧИНЦИНУ. Сестра ти... ! Същият човек.

ЧАНЕДДУ. (прави жест с ръце сякаш иска да покаже, че има много неща за казване).

ВИЧИНЦИНУ. (настоява) Какво?

ЧАНЕДДУ. (тръгва да излиза през антрето, като габа да се разбере, че не може да говори в присъствието на Мариетта! Е!... После ще приказваме... (продължава да прави гримаси).

МАРИЕТТА. (разбира, че присъствието ѝ е неуместно) Разрешете, ваша милост, дзу Вичинцину... Отивам в градината да развържа козата... Ей сега се връщам! (излиза през портата към градината).

ВИЧИНЦИНУ. (останал сам с Чанегду) Хайде, казвай.

ЧАНЕДДУ. Какво можех да ви кажа, племенницата ви насреща... ?

ВИЧИНЦИНУ. Сега можеш да говориш. Какво ти каза?

ЧАНЕДДУ. Първо, още щом взе кошницата, ми каза: „Благодаря“. След това...

ВИЧИНЦИНУ. (на тръни) След това?

ЧАНЕДДУ. (като търси думите) След това каза: „Но защо дон Вичинцину трябваше да се безпокои толкова?“...

ВИЧИНЦИНУ. (както по-горе) И после?

ЧАНЕДДУ. После, какво?

ВИЧИНЦИНУ. После... по-нататък... Какво ти каза?

ЧАНЕДДУ. Нищо, изпразних кошницата и си тръгнах. Оставих я долу, при майстора.

ВИЧИНЦИНУ. Как? И какво?... (повтаря мимиката направена преди малко от Чанегду) Това ли само ще ми кажеш?... Сине майчин! Два часа си въртя ръцете...

ЧАНЕДДУ. (сякаш иска да оправи нещата) Обаче, с очи искаше да ми каже всичко! (преувеличава) Да знаете какви ги говореше...

ВИЧИНЦИНУ. С очи ли?

ЧАНЕДДУ. Точно така, с очи. Каквото искаше да каже... (започва отново прекомерно да жестикულიра).

ВИЧИНЦИНУ. (хваща му ръцете нервиран) Ей! Завива ми се свят от тебе! Кажй най-сетне какво ти обясни?

ЧАНЕДДУ. Всичко!

ВИЧИНЦИНУ. Ще те схрускам, майчице мила! (бука) Това ли е всичко?

ЧАНЕДДУ. (измисля) Ами, остана доволна и прие... (уточнявайки) смокините!

ВИЧИНЦИНУ. И... нищо друго?

ЧАНЕДДУ. А, как не? Продължи, цялата пламнала, и ми каза: „Колко е добър, дон Вичинцину, и симпатичен!... Защо някой път не ми дойде на гости?“...

ВИЧИНЦИНУ. И всичко това, с очи?

ЧАНЕДДУ. Не можеше да говори. Беше развълнувана! Кой знае какво си помисли... Почервения като мак. Ама какво да се прави, ваша милост, нали е жена?

ВИЧИНЦИНУ. Какъв хубостник си ти... ! (след известна пауза) Хайде, тръгвай, че началството те чака. Кошницата... после ще си я взема.

ЧАНЕДДУ. (ненадейно започва да мирише наоколо, първо въздуха, а след това Вичинцину) О! Ваша милост ли пръска това ухание?

ВИЧИНЦИНУ. (смутено) Стига!... Какво толкова?... Приличаш ми на ловно куче.

ЧАНЕДДУ. (подушва отново) Дон Вичинцину, да се обзаложим ли, че ще отгатна? „Еау“! Нали?

ВИЧИНЦИНУ. Какво казваш?

ЧАНЕДДУ. „Еау“! Режа си главата: „Е-а-у“! Нали е „Еау“?

ВИЧИНЦИНУ. Ау! Какво ти става днеска?

ЧАНЕДДУ. Искам да кажа за парфюма. Не е ли „Еау“? „Еау de Cologna“, френският!

ВИЧИНЦИНУ. Ох!... Какво още... ?! Не е френски. Ориенталски е!

ЧАНЕДДУ. Ориенталски ли? Чакайте да ви кажа кой е. Аз, парфюмите ги познавам всички. (втурва се към него да го помирише).

ВИЧИНЦИНУ. (камо се отклончва) Стига де!... Дръпни се!... Не си мъчи акъла, ще ти го кажа. Това е „Ориенталска нощ“.

ЧАНЕДДУ. (изненадано) Наистина ли? (помирихва още веднъж) Да му се не знае! Вярно! Сбърках! Понеже ноздри-те ми са пълни с оная мръсна вода дето шефа ползва... Така е, не съм във форма!

ОТ УЛИЦАТА СЕ ЧУВА ГЛАСЪТ НА БРЪСНАРЯ, КОЙТО
ВИКА ЧАНЕДДУ

ЧАНЕДДУ. Чувате ли? Ето кой ме съсипва мене, точно така, моят шеф... (гълга въздишка) Сега да съм вече...

ВИЧИНЦИНУ. Кой знае къде?!

ЧАНЕДДУ. Да не мислите, че се шегувам? (вади от джоба си пакет чуждестранни цигари) Ще вземете ли една цигара? Вносен тютюн: (съобщава името на цигарите).

ВИЧИНЦИНУ. (приема) Да не са подарък?

ЧАНЕДДУ. Да, точно така! Едно момиче англичанче. (пали цигарите) Ваша милост, говори ли английски?

ВИЧИНЦИНУ. Английски? А, не синко, какъв ти английски...

ЧАНЕДДУ. Жалко! Иначе щях да ви запозная с една англичанка... (едновременно с думите си описва с ръце закръглените ѝ форми) Лелята на моята англичанка. Така можеше да ми правите компания...

ВИЧИНЦИНУ. (заинтересован) А къде се запознахте?

ЧАНЕДДУ. Да не мислите, че е първата чужденка дето се запознавам? Аз всеки понеделник съм в Таормина! Е... е! Чужденките!... (пауза) Сега засега излизам с тая англичанка и с една немкиня.

ВИЧИНЦИНУ. Две?

ЧАНЕДДУ. Ами, който иска получава! Англичанки, германки, шведки... (сменя тона) Обаче шведките са студени.

ВИЧИНЦИНУ. (все по-заинтересован) Студени?

ЧАНЕДДУ. Като лед! Не са за нас, сицилианците. Много време се губи. Аз, попаднах на една... Хубава, симпатична... Ама какво да правиш: ледена! Трябваше да я прегръщам яко. После трябваше да я милвам... Край! Писна ми и след седмица я зарязах. Обаче това англичанче, сякаш е нашенка. Само да се приближа до нея и цялата трепери.

ВИЧИНЦИНУ. Трепери?

ЧАНЕДДУ. Гореща! Много гореща!

ВИЧИНЦИНУ. Ах! Ах! Ами... лелята?

ЧАНЕДДУ. И тя гореща. За вас щеше да е добра. Да му се не знае! Ако можехте да говорите английски...

ВИЧИНЦИНУ. Да не е задължително да говоря? Мога да действам и без думи.

ЧУВА СЕ ГЛАСЪТ НА БРЪСНАРЯ ОЩЕ ПО-СИЛНО

ЧАНЕДДУ. (показва се над парапета обърнат към улицата) Не мога да дойда! Помагам на дон Вичинцину!

ВИЧИНЦИНУ. Не, не, върви си! Кой те спира? Върви си!

ЧАНЕДДУ. (не му обръща внимание) Та, какво ви казвах?... А... да! Това, че не говорите английски.

ВИЧИНЦИНУ. Ама защо, ти говориш ли го?

ЧАНЕДДУ. Само английският ли? Че аз говоря и немски, и френски и шведски... Ей сега ще ви науча на някоя и друга дума... Чуите, ваша милост: “May I accompany you, miss” –

ВИЧИНЦИНУ. Къде ще ме придружиш – на миса ли?

ЧАНЕДДУ. Чакайте... (превежда) Синьорина, ще позволите ли да ви придружа? – “May we take a walk” – Ще се разходим ли? –

ВИЧИНЦИНУ. Къде ще ме водиш?

ЧАНЕДДУ. На вили мотовили... Замълчете малко. “Okay”, “Thank you”, “Please” – Добре, мерси, моля – “I love you” – Обичам те...

ОТНОВО СЕ ЧУВА, ОЩЕ ПО-ЯДОСАН, ГЛАСЪТ НА
БРЪСНАРЯ

ВИЧИНЦИНУ. Тръгвай си, че ще го отнесеш днеска!

ЧАНЕДДУ. Да му се не знае! Колко се е разбързал!... (отново се навежда над парапета) Не мога сега! Помагам на дон Вичинцину (както се обръща към Вичинцину) Кажете му вие, ваша милост.

ВИЧИНЦИНУ. Аз ли??? Какво да му кажа? Тръгвай, тръгвай преди наистина да се е заял с мене.

ЧАНЕДДУ. Искате ли да ви предам урока по английски?... Ще ви го дам гратис.

ВИЧИНЦИНУ. Слез сега долу, после ще говорим.

ОЩЕ ВЕДНЪЖ ГЛАСЪТ НА БРЪСНАРЯ

ЧАНЕДДУ. (както по-горе) Дон Вичинчиу, знаете ли... ? Преди време ходех с една холандка. Честна дума! Аууу, така се беше привързала към мене, че насила искаше да ме води в Холандия. Сладурана!... (описвайки с ръце силуета ѝ).

ВИЧИНЦИНУ. (заинтересовано) А тя леля имаше ли?

ЧАНЕДДУ. А ваша милост говори ли холандски?

ВИЧИНЦИНУ. Не.

ЧАНЕДДУ. А дървени налъми носите ли?

ВИЧИНЦИНУ. Налъми ли?? Не.

ЧАНЕДДУ. А знаете ли нещо за Ниската земя?

ВИЧИНЦИНУ. Това да! Сан Джуванни а Пунта... Сан Грегориу... Фикарацци...

ЧАНЕДДУ. Ама какво говорите? Страните от Ниската земя: Холандия, Белгия... Хайде стига! Ваша милост не е за тия работи!

ЧУВА СЕ ГЛАСЪТ НА БРЪСНАРЯ, СТРАШНО ЯДОСАН

ЧАНЕДДУ. Честна дума, някой ден ще извърша шефобийство! Хайде, ваша милост, със здраве... (и гокато се чува все още гласът на бръснаря, се отдалечава като вика) Ида! Ида!... (излиза през антрето).

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

(Вичинцину сам, след това Мариетта и Тури)

ВИЧИНЦИНУ. (сам) Ах, кучият му син!... Ама се забавлява с тия малки флърци! (вика) Мариетта!... Мариетта!...

МАРИЕТТА. (влиза през портата и неволно я залоства) Дзу Вичинцину?...

ВИЧИНЦИНУ. Тръгвам си! Слушай, предай на Тури, че имам да му казвам нещо. Ще го чакам на площада, пред хотела. (на себе си) От време на време минава по някоя...

МАРИЕТТА. Почакайте, ваша милост, Тури си дойде. Качва се!

ТУРИ. (влиза от антрето, поздравява Вичинцину по навик и като попива потта от челото си, се тръшва на един стол). Смазан е. (Ужасен гняв и упорита мисъл се четат върху лицето му).

МАРИЕТТА. (тревожно) Какво ти каза?

ТУРИ. (разперва ръце).

ВИЧИНЦИНУ. (след дълга пауза) Ще ми дадеш ли да прочета телеграмата от тази `мириканка?

ТУРИ. (не му обръща внимание).

МАРИЕТТА. (след още една дълга пауза) Възможно ли е, нищо да не може да се направи? Не е честно!

ТУРИ. (взема решение) Пригответи ми дрехите, слизам в долината.

МАРИЕТТА. Ама... не е ли по-добре...

ТУРИ. (ядосано) Побързай! Дрехите, още сега тръгвам. (на себе си) Няма друг начин!

МАРИЕТТА. (настойба плахо) Казвах аз... по-добре беше да я изчакаш... или да отидеш да я вземеш...

ТУРИ. (изправя се рязко, влиза вътре и веднага се връща грабнал пушка, която нервено върти из ръцете си).

МАРИЕТТА. (притеснена) Какво правиш, Тури?... Да не си луд?! Какви ти минават през главата?

ВИЧИНЦИНУ. (след като вижда насоченото срещу себе си оръжие, вдига ръце да се предпази) Ей, ей... внимавай с тая пушка!

ТУРИ. (иска да покаже, че е спокоен) Какво си помислихте? Приготвям се за полето. За пръв път ли си нося двучевката?! Значи, ще я чакам там... тази госпожа леля!

ВИЧИНЦИНУ. Не, ще я чакаш тука! И ще я посрещнеш, както дългът ти повелява.

МАРИЕТТА. Право казва, чичо! (като му взема пушката от ръцете) Махни това нещо... (поставя я на масата, по една случайност обърната към Вичинцину).

ВИЧИНЦИНУ. (прави скок и се отдалечава) Олеле!

ТУРИ. (хваща пушката и я размахва във въздуха) Мариетта, ти не се меси. Разбра ли? Лелята е моя и аз си знам какво да я правя. (поставя отново пушката на масата, отново насочена към Вичинцину)

ВИЧИНЦИНУ. (като се премества още веднъж) Бре, да му се не... Да ми нямате зъб?!

МАРИЕТТА. Тури, изглеждаш ми много нервен. Да не си играем с огъня... (понечва да отнесе пушката).

ТУРИ. (като я спира) Остави пушката! (двата се сдърпват за оръжието, докато Вичинцину се мести, за да не бъде под двоен прицел).

ВИЧИНЦИНУ. (вбесен) Ей! Ще престанете ли да ме държите под обстрел? Не ви ли е срам? Какви са тия истории? (овладявайки пушката) Засега ще я държа аз и който пръв се приближи, ще го продупча, честна дума! (след пауза, към Тури) Ела тука, дай да прочета тая телеграма.

ТУРИ. Какво има да се чете? Две думи и толкоз: „Земята е моя, трябва ми, идвам и... си я вземам!“ Ами аз? Че от двайсет години я работя с кървава пот?...

ВИЧИНЦИНУ. Без нищо да си дал обаче.

МАРИЕТТА. Какво да дадем? Не стига, че я работим вместо да я зарежем... ! А данъка кой го плаща?

ТУРИ. Ти още ли си тука? Хайде прибирай тия неща, дявол да го вземе!...

МАРИЕТТА. (излиза от вратата в дъното).

ТУРИ. (отговаря на чичото) Вижте какво ще ви кажа аз, като стопанин... Земята си е нейна. Ама не да ме изхвърли така... без да ѝ мигне окото.

ВИЧИНЦИНУ. Е, хайде!... Всяко чудо за три дни! Не се притеснявай! Да знаеш, че ще дойде, ще си направи няколко дни курорта... и ще си тръгне пак за `Мерика. А и може нещичко да ѝ измъкнеш... Още пази тук, в Сицилия, спомена за съпруга си... привързана е.

ТУРИ. Да я продава!... Да му се не види мизерията!

ВИЧИНЦИНУ. Каква мизерия? Че тя ще те зарие с пари.

ТУРИ. Моята мизерия, че не мога аз да я купя.

ВИЧИНЦИНУ. Ама кой продава? Ще те бие с долари. Богаташка е, ти казвам!

ТУРИ. Богата и късметлийка. Майка ми разказваше, че брат ѝ, този в Америка, когато се запознал с нея, била болна, много болна!... С единият крак в гроба. Но той въпреки всичко се оженил, като си помислил, че щом тя умре, той ще стане милионер... Обаче още щом се оженили и ето ти изненада: тя се излекувала, а вуйчото се поболял.

ВИЧИНЦИНУ. Поболял?

ТУРИ. И се залежал.

ВИЧИНЦИНУ. И не се е излекувал?

ТУРИ. Излекувал.

ВИЧИНЦИНУ. И... се отървал!

ТУРИ. А, не! Умрял.

ВИЧИНЦИНУ. (прекръства се) Мир и покой на душата му!

ТУРИ. Какъв ти мир? Какъв ти покой?... сега вуйчо ми в гроба се обръща.

ВИЧИНЦИНУ. Защо?

ТУРИ. Ами, защото имаше няколко къщички – минаха в нейни ръце. Земята дето ми обеща, също.

ВИЧИНЦИНУ. Е, синко, `Мериката е измамна.

ТУРИ. Какво общо има `Мерика? Ами... кой знае, може тая госпожа да му е дала някое хапче...

ВИЧИНЦИНУ. А, колкото до това, и според майка ти, колко ли хапчета му е дала...

ТУРИ. Е, да де... Искам да кажа: отвара. Хайде, пий, пий... и опънал петалата.

ВИЧИНЦИНУ. Отровила го, казваш? За какво? Нали ти казвам, че е милионерка. И не ще да знае ни тебе, ни вуйчо ти, ни цялата рода.

ТУРИ. Ама земята ще си я вземе.

ВИЧИНЦИНУ. Не се притеснявай, няма да я вземе.

Дори, не знам, може да ти направи някое дарение преди да си замине.

ТУРИ. На кого? Ами значи не сте разбрал?!... Гони ме! (взема телеграмата) Тука, тука! Чуйте, ваша милост: (чете) „Ида, върна земя и експедира тебе“. Ясно? „Чакай-ти мое идване петък, сега“. Този петък, тази седмица, а това беше вчера. После, ето, не разбирам точно тука: (чете) „Четиринадесет спирка Катания“. Къде трябва да я чакам? Къде са тия четиринадесет спирки в Катания? Аз знам само една: централната гара със „Статуюта“. Освен това кога? В колко часа?... Ех!

ВИЧИНЦИНУ. Така ли е написано, наистина?

ТУРИ. Ето го! Прочете го и адвокатът. А ваша милост говори за дарение... За експедиране става дума. За експедира-не!

ВИЧИНЦИНУ. (измъква му телеграмата от ръцете, слага очилата и чете. След това, вдига очи и му прави знак, сякаш иска да го халоса по главата) Ще те фрасна по главата, майка му стара!... И адвокатът го прочел, а?! Ох, неграмотник такъв!... Къде е това експедирам? Ето, тука „експедирам“ ли пише? Глупак, невежа.

ТУРИ. Защо, какво пише?

ВИЧИНЦИНУ. Ами пише: „Екс-пло-а-ти-рам“. Къорав, това си е.

ТУРИ. (невярващ и в същото време иронично) Ау! Дойде „Зоркото око“... Хайде, хайде... стига с тия... ! На тая възраст, за ваша милост ще трябва десет чифта очила, не един.

ВИЧИНЦИНУ. (обиден) Аз, за зрението, бия по точки мнооого други. Да го знаеш! Ти си къорав обаче. Чети!... (пъха му телеграмата пред очите).

ТУРИ. (взема телеграмата и чете насила. Разбира, че чичото има право) Ох!... Ама наистина! „експлоатирам“ пише! „Екс-пло-а-ти-рам“. Вярно е! А пък аз от два дни все чета „експедирам“... А и Пиппину...

ВИЧИНЦИНУ. И шурейт я прочете нали, оня дето говори италиански?

ТУРИ. Преди всички! И заради него и аз така я прочетох.

ВИЧИНЦИНУ. Ах, безобразник!

ТУРИ. (като прочита отново телеграмата)... „Експлоатирам“... „Екс-пло-а-ти-рам“... Ясно! (чете наум отначало, след което спира изпълнен със съмнения) Един момент... какво иска да каже? (притеснен) Тука от зле отиваме на още по-зле. Първо говореше за „експедиране“, сега говори за „експлоатиране“... А кого ще експлоатира??? Само това ни липсваше!

ВИЧИНЦИНУ. Какво казваш?

ТУРИ. Тука, ето: „Ида, върна земя и експлоатирам тебе“. Ами разбира се – храна и квартира.

ВИЧИНЦИНУ. Ама какъв „Тебе“?

ТУРИ. Ами че мене!

ВИЧИНЦИНУ. Къде е?

ТУРИ. (показва телеграмата) Тука... това, това.

ВИЧИНЦИНУ. (с носов глас) Това, това... па-па-па... ядосала се патицата. (гърна телеграмата) Дай тука, ще ти прочета всичко, че да почне да ти сече пипето. И така: (чете и обяснява) „Ида“, значи „идвам“. „Да върна земя и експлоатирам“ Точка.

ТУРИ. Има ли „точка“? Къде е, я да видим?

ВИЧИНЦИНУ. Не, казвам: точка. Спира... Така де, поема си дъх! После подхваща отново: (чете) „Чакай ти мое идване петък“... (прекъсва и гледа мрачно племенника си) Будала! Какви четиринайсет спирки? Да няма да минава по Кръстния път? Ама наистина ли я даде на адвокатата да я прочете? Слушай: „Чакай-ти“... Означава ти да чакаш! „Чакай моето идване петък в четиринайсет часа“ – значи в четиринайсетия час. В два следобед, тоест. Нали не знае италиански, затова говори като някой мамелюк. (продължава да чете) „Чакай в петък, в четиринайсет часа, на гара Катания“ Разбра ли?

ТУРИ. Не.

ВИЧИНЦИНУ. Така си и мислех!

ТУРИ. Дзу Вичинцину, не може да бъде... Къде го пише всичко това?

ВИЧИНЦИНУ. (дава му отново телеграмата) Тука е написано! Тука! Невежа! Като не знаеш да четеш, върви на училище!

ТУРИ. Ходих на училище.

ВИЧИНЦИНУ. Да, да, при кой ли даскал, някакъв абдал! Ами че тя говори за съвсем друго, а той аха аха, да почне да стреля!

МАРИЕТТА. (влиза оттам, откъдето е излязла) Пра-нето е готово.

ВИЧИНЦИНУ. Каж ми Мариетта, и ти ли прочете телеграмата?

МАРИЕТТА. Разбира се!

ВИЧИНЦИНУ. И тя учена. На ум мирише тука, ей! Експедира... Какво ти експедира?! А кога всъщност пристигна тази телеграма?

ТУРИ. Онзи ден.

ВИЧИНЦИНУ. Браво!... Ами, че тя вече да е дошла и да си е отишла.

МАРИЕТТА. (като не разбира) Как? Вече си е отишла???

ТУРИ. (след като е прочел отново телеграмата) Е, добре де, нека да е както казва ваша милост. Ама земята ще си я вземе и толкоз.

ВИЧИНЦИНУ. Тука пише, че идва да я експлоатира. Кой знае какво иска да прави? Пари има и може да иска ей тъй, да ги пръсне на нивата.

ТУРИ. Да не са семена за посев!

ВИЧИНЦИНУ. Да ги вложи, глупако! Може да иска да я превърне в градина?!...

МАРИЕТТА. (към съпруга си) Какво става, няма ли да дръгваш?

ТУРИ. Откъде да знам... Обърквам се още повече.

ВИЧИНЦИНУ. Какво тръгване! По-добре да отидеш и да я вземеш от гарата! Да се представиш... да я поканиш... да я забавляваш... една разходка... едно внимание... Така или иначе, с добро трябва да я подхванеш!

МАРИЕТТА. Ама да не е написала друга телеграма? Какво става?

ВИЧИНЦИНУ. Станало е това, че брат ти Пипину е глупак, а пък мъжът ти, припрян. Слушайте мене, ако успеете да я подхванете тази американка, добре ще ви дойде!

МАРИЕТТА. Е, де да стане! Един Господ знае как я караме! А ваша милост мисли за парфюми...

ВИЧИНЦИНУ. Мариетта, остави на мира парфюма. И не ми хленчи, преди „Ориенталската нощ“ да се превърне в „Бумтяща Зора“. Казвам ви – не се притеснявайте! А може да пристигне в Сицилия и да не се върне повече.

ТУРИ. Всъщност, тя имаше намерение да пристигне в Неапол.

ВИЧИНЦИНУ. Разбира се! Понеже има неаполитански корени, ще иска първо да види родния си град.

ТУРИ. Значи продължава, и оттук се връща после в Америка, където си има свои дела. Така беше написала в последното си писмо. Какво мислиш, Мариетта?

МАРИЕТТА. Ами че, как не! И колко беше любезна в това писмо! Написано на мамелюкски, но много любезно. Изглежда добра жена. И все: „Скъпи мой племеннико“...

ВИЧИНЦИНУ. Не ви ли казах, аз?! Напротив, все съм си мислил, че един ден ще ви остави всичко, понеже няма деца, а пък вие сте единствените племенници.

МАРИЕТТА. Дано, Боже!

ТУРИ. (вече примурен) Е,... да си кажем правото, надявахме се.

ВИЧИНЦИНУ. Да не говорим повече! Аз те съветвам да слезеш в Катания и да я вземеш.

ТУРИ. Ами, откъде да я взема? Къде да я намеря?

ВИЧИНЦИНУ. Ще се завъртиш из хотелите... Ще питаш портиерите... келнерите... Ще я опишеш...

ТУРИ. Какво ще опиша? Като не съм я виждал никога? Като не я познавам.

МАРИЕТТА. Ама вярно!... Даже на фото я няма. Де да знам, някоя снимка, неин лик...

ВИЧИНЦИНУ. Че тя да не е Мадоната от Помпей!

МАРИЕТТА. Да видим с очите си нещо...

ТУРИ. Вярно. Не сме наясно.

ВИЧИНЦИНУ. Е! Значи ще разпиташ тук там...

МАРИЕТТА. Точно така. Още утре, навсякъде. Ще казвам: да сте виждали една леля от Америка? Хайде, побързай, тръгвай веднага. Ще ти приготвя новия костюм (тръгва и излиза от вратата в дъното).

ТУРИ. Да, така е по-добре! Аз да тръгвам (става с намерението да тръгне).

ВИЧИНЦИНУ. Един момент... Чакай! Не бързай както винаги. Бях дошъл да ти кажа нещо, исках да те попитам... Чува ли?

ТУРИ. После ще говорим, дзу Вичинцину. Ще говорим като се върна. А сега, оставете ме да вървя.

ВИЧИНЦИНУ. Чакай, ти казвам... Трябва да ми направиш една услуга! Една специална услуга!...

ТУРИ. Нека да поговорим после? Не може ли да почакате?

ВИЧИНЦИНУ. Ами не.

ТУРИ. Хайде... да не е както обикновено?... Пак някоя бъркотия?

ВИЧИНЦИНУ. Този път е нещо сериозно, много сериозно! Или или!

ТУРИ. Има ли значение... на вашата възраст?!

ВИЧИНЦИНУ. Каква възраст? Ако ти кажа, че не издържам повече. Вярваш ли? Ох, даже я сънувам нощем!

ТУРИ. Дзу Вичинцину, сега имам други работи да мисля... А пък ваша милост се занимава с тия приумици...

ВИЧИНЦИНУ. Туридду, трябва да ѝ говориш! Този път, или ще мине всичко с добро, или ще я грабна! И... станалото станало!

ТУРИ. Кого ще грабнете?

ВИЧИНЦИНУ. Ще избягаме! Ако ли не, да не се казвам Вичинцину „Ухажора“!

ТУРИ. Хайде... Да чуем коя е?

ВИЧИНЦИНУ. Ох, да си жив и здрав! Ей така се говори! Коя е тя? Понеже ние с баща ѝ... много много не се имаме...

ТУРИ. Жив ли е още баща ѝ?

ВИЧИНЦИНУ. На шега, на истина... ! Значи, ти ще говориш с нея...

НЯКОЙ НЕПРЕКЪСНАТО ЧУКА НА ВЪНШНАТА ПОРТА

ТУРИ. (изненадано) Кой е?... Мариетта?!... (пита на висок глас) Кой е?

ПИППИНУ. (отвътре) Аз, де-е-е.

ВИЧИНЦИНУ. (успокоява Тури) Козата е.

ТУРИ. (инстинктивно грабва пушката) Кой е там?... Кой е?

ПИППИНУ. (както по-горе) Аз съм де-е-е!

ВИЧИНЦИНУ. Козата е! Козата! Преди малко жена ти отиде да я развърже...

ТУРИ. (внимателно, обзет от подозрения, отива да отвори портата).

ПЕТА СЦЕНА

(Пиппину и гореспоменатите)

ПИППИНУ. (показва се на портата) Какво, да не се страхуваш? Да му се не знае! Като ти казвам, че съм аз, дее!

ТУРИ. (угва на себе си) Говори като хората! Защо не казваш „аз“ вместо да блееш „деее“, като овца?

ВИЧИНЦИНУ. (иронично) О! Вашият скъп роднина! Помислихме, че е козата. Щото не сме свикнали ние с тоя италиански говор.

ПИППИНУ. Бях отишъл в градината за глътка чист кислород... и се разсейвах малко с *палетата*...

ТУРИ... *палетата*? С *пилетата* искаш да кажеш?

ПИППИНУ. С домашните птици, да. Забавлявах се да гоня кокошките... (*имитира как вука kokoukume*) *Пи,пи,пи...* *Кът, кът, кът...*

ВИЧИНЦИНУ. (настрани) Ахмак! Да тръгне да гони кокошките?!

ТУРИ. (избира подходящия момент, за да си тръгне) Дзу Вичинцину, оставям ви на Пиппину... (*все още с пушка в ръка, тръгва*).

ВИЧИНЦИНУ. (Разтърсва го, като го задържа) Чакай! Какво, тази вечер няма ли да говориш?

ТУРИ. Ще видим... сега отивам в Катания...

ОТ УЛИЦАТА СЕ ЧУВАТ НЕЯСНИ ГЛАСОВЕ И КЛАКСОН НА КОЛА

МАРИЕТТА. (влиза припряно и възбудено) Тука е!... Тука е!... Пристигна!...

ТУРИ и ВИЧИНЦИНУ. Кой?

МАРИЕТТА. `Мериканката... Ето я долу... Пристигна!... С една кола, дълга ей толкова... Тука е!

ВСИЧКИ СЕ НАДВЕСВАТ НАД ПАРАПЕТА
ОТ УЛИЦАТА ВРЯВАТА СЕ ЧУВА ПО-СИЛНО

ВИЧИНЦИНУ. Какво чакате?... Тури, върви да я вземеш!... Отиди да я посрещнеш!

ТУРИ. (разстроен и възбуден) Добре!... Но и ваша милост да беше дошъл...

ВИЧИНЦИНУ. Да вървим!... Видяхте ли каква кола?...

ТУРИ. Слез и ти Мариетта...

ВИЧИНЦИНУ. Да, да! Слез!...

МАРИЕТТА. Не. По-добре да остана горе... да подреда малко...

ВИЧИНЦИНУ. По-добре да приготвиш нещо за ядене... Вече е почти пладне.

МАРИЕТТА. За ядене???... Ами сега, какво ще ѝ дадем да яде? Нямаме нищо готово.

ТУРИ. Ние да слезем, после ще видим!... (тръгва към антрето).

МАРИЕТТА. Къде си тръгнал с тая пушка?

ТУРИ. (връчва пушката на Вичинцину) Дръжте ми я, ваша милост.

ВИЧИНЦИНУ. (връща му я) Не. Да не отивам на лов?

ВИЧИНЦИНУ. (връчва я на Мариетта) Дръж, Мариетта, прибери я!

МАРИЕТТА. (дава я на брат си) Вземи я ти, Пиппину, че съм нервна... (объркано) Майчице, какво да готвя?

ВИЧИНЦИНУ. (вижда срещу себе си насоченото от Пиппину оръжие, изплашва се и вика) Внимавай, братко! (с тези думи, бута рязко във въздуха цевта и пушката гръмва).

ДОКАТО ВСИЧКИ СТОЯТ УЖАСЕНИ,
ОТГОРЕ ПАДА ЕДИН ГЪЛЪБ

ТУРИ. (остава за момент загледан в гълъба паднал на земята и след като преодолява уплахата си, го вдига и го подава на Мариетта с думите) Вземи!... Направи една супа! (връчва ѝ също пушката, която е взел от Пиппину и бързо се отпарва към антрето) Да тръгваме, дзу Вичинцину!

ВИЧИНЦИНУ. А, стига да мога да се съвзема! (имайки предвид Пиппину) Ох, глупака му с глупак! Как ще го изтрая? (тръгва да настигне Тури).

ПИППИНУ. (със съответния жест) Уплаха, а братовчед? (смее се без да спре) Ха-ха-ха!

ВИЧИНЦИНУ. (връща се и му изкрецява) Смей се на сестра ти, флърцата!

МАРИЕТТА. (смърря го, докато отива да остави пушката и гълъба) Дзу Вичинцину!

ВИЧИНЦИНУ. Ти тука ли си? Не те видях (излиза).

ОТ УЛИЦАТА СЕ ЧУВА ВРЯВА

ПИППИНУ. Какви са тия гласове? (навежда се над паркета) Знам си аз! Селяни хора, невъзпитани и прости! (вика) На вас говоря! Какво сте се скупчили? Не сте ли виждали чужденци? Махайте се! Вървете си по родните къщи!

МАРИЕТТА. (връща се на терасата много объркана) Пиппину, ела! Какво ще кажеш, да премеа първо терасата или първо да оскубя гълъба?

ПИППИНУ. Или него или нея, все едно!

ГЛАСЪТ на ТУРИ (от стълбата) Мариетта!...

МАРИЕТТА. Ох, ето ме! Пиппину, слисах се, просто... Посрещни ги ти (тръгва).

ПИППИНУ. Откъде накъде? Ти си домакинята.

ВЛИЗАТ ОТ АНТРЕТО, ТУРИ И МИС МИЛВЕР, СЛЕДВАНИ
ОТ ЛЮБОПИТНАТА ТЪЛПА. МИЛВЕР Е ПРИВЛЕКАТЕЛНА
МЛАДА ЖЕНА СЪС ЗАКРЪГЛЕНИ ФОРМИ

ШЕСТА СЦЕНА

(Мис Милвер и гореспоменатите, след това Чанеггу)

ТУРИ. (към гостенката) Ами заповядайте... ами влезте... (вика) Мариетта!

МАРИЕТТА. (подскача като ужилена, приближава се, но върви зад него) Да, Тури!

ТУРИ. Влезте, лелю, влезте... (не забелязва жена си и отново я вика) Мариетта!

МАРИЕТТА Тука съм! Ох, да му се не види!

ТУРИ. (хваща я за ръка и ѝ представя Мис Милвер, която очевидно погрешка взема за лелята) Леля.

МАРИЕТТА. (невярваща) Толкова ли е млада?

ТУРИ. Ето я. Такава пристигна! (отново се приближава) Ама седнете!... (като се обръща към любопитните, които се трупат на входа) Господа... вървете си!... Няма нищо за гледане!...

ПИППИНУ. (мъчи се да отпартти тълпата любопитни) Рогса оса! Като невидели... Движение!... Движение!...

ТУРИ. Лельо... това е моята съпруга... (към жена си) Приближи се!

МИЛВЕР. Yes...yes...wife? Okay! Nice to meet you.

МАРИЕТТА. (подтикната от съпруга, застава пред нея и я целува). Заповядайте, влезте... Малко е разхвърляно...

МИЛВЕР. Do you *speaks* english?

МАРИЕТТА. (към съпруга си) Май че иска един *сплит*.

ТУРИ. Какъв *сплит*?

МАРИЕТТА. *Сплитка* чесън, мисля аз.

МИЛВЕР. Yes, *speaks* english?

МАРИЕТТА. (към Тури) Ами това казва. Отивам да взема! (тръгва).

ТУРИ. (като я спира) Ела тука!

МЕЖДУВРЕМЕННО, ОСТАНАЛ НАВЪН МЕЖДУ ХОРАТА, ВИЧИНЦИНУ. СЕ МЪЧИ ДА ИЗЛЕЗЕ НАПРЕД И ДА ВЛЕЗЕ В КЪЩАТА, НО ПИППИНУ МУ ПРЕЧИ

ВИЧИНЦИНУ. (вика) Братовчедо... Какво става!... Да му се не знае! Не виждаш ли че съм аз?... (успява да влезе, докато Пиппину избутва всички, като накрая излиза и той) Задушиха ме! (оправя си грехите, след което се приближава до мис Милвер и се представя) Скъпа братовчедко... добре дошла в родното място на твоя съпруг. Аз бях близък, братовчед с покойния.

МИЛВЕР. I don't understand.

ВИЧИНЦИНУ. Какво казва? (мъчи се да обясни с жестове) Да, да... на починалия. Разбирате ли? Бях близък с миналия в отвъдното.

МАРИЕТТА. (намесва се) Дзу Вичинцину е близкото минало време.

ВИЧИНЦИНУ. Да, бе, на подчинителното наклонение! Аз, братовчедке съм...

ПИППИНУ. (вече е влязал вътре. Веднага се отправя към целта и като отмества Вичинцину, застанал в позиция „мирно“, се заковава пред мис Милвер) Мадам!... Аз съм братът на моята сестра.

ВИЧИНЦИНУ. (засегнат) Братовчедо... Какви са тия обноси? Не виждаш ли, че тя говори с мене?

ТУРИ. (намесва се) Това е моят шурей, Пиппину...

МИЛВЕР. (не разбира) What?

ТУРИ. Какво?

МИЛВЕР. What is say?

ТУРИ. Какво да се *изпей*?

МИЛВЕР. Oh, noooo!

ПИППИНУ. (все още застанал мирно) Не схващате и грам! Представете ме, рогса оса!

МАРИЕТТА. Лельо... Божичко... брат ми Пиппину!

ТУРИ. (повтаря на срички името, за да го разбере по-добре) *Пип-пи-ну!*...

МИЛВЕР. (разбира незнайно какво) Pippinu?! Okay! Pippi-nu! Oh, yes! (прегръща го сърдечно).

ТУРИ. Какво разбра?

ВИЧИНЦИНУ. (тъй като и той иска да получи прегръдка, отмества Пиппину и отново в поза мирно, застава пред мис Милвер) Аз... братовчед... yes... Бра-тов-чед!

МИЛВЕР. I don't understand. You? Не раз... би... ра.

ТУРИ. Дзу Вичинцину дръпнете се, че ставаме за резил...

ВИЧИНЦИНУ. Представи ме, заплес!

ТУРИ. (за да се отърве от него, обяснява на мис Милвер) Лельо, това чичо. Разбира? Чичо Вичинцину...

МИЛВЕР. (разбрала) Yes, ти чичо.

ВИЧИНЦИНУ. Не. Аз чичо.

МИЛВЕР. Yes, разбира.

ВИЧИНЦИНУ. (протяга ръце към нея) Ще позволите ли?

МИЛВЕР. Very glad to know you (подава му ръка).

ВИЧИНЦИНУ. (засегнат) Как?! Ами тогава защо прегърнахте Пиппину?

ТУРИ. Означава, че с чичовците не се прави.

ВИЧИНЦИНУ. (на себе си) Ох, какви отвратителни порядки!

ОТ АНТРЕТО, С ГРЪМ И ТРЯСЪК ВЛИЗА ЧАНЕДДУ

ЧАНЕДДУ. Къде е, къде е?... (вижда мис Милвер и веднага се добира до нея, като избутва всички, след което я оглежда от глава до пети, и подсвирква силно и продължително в знак на възхищение).

ТУРИ. (не е имал време да го спре, хваща го и много сърдито) Ей! Какви ги вършиш?! Мойта къща да не е кръчма? Гледай ти, ей! Хайде, махай се, хайде...! (води го до вратата, и го избутва грубо).

ПИППИНУ. Porca osa! Колко невъзпитано!

ТУРИ. (връща се) Лельо, извинявай! На някои хора, като им подадеш пръст, ти отхапват цялата ръка.

МИЛВЕР. Не разбира...

ТУРИ. (тихо) Нищо не разбира.

МИЛВЕР. I find hotel... Ho-tel-lo..... (окумва се да обясни, сричайки думите. Затова произнася „Хотел“, все едно че казва „Отелло“) To go I.... ho-tel-lo. Разбира? Ho-tel-lo.

ВСИЧКИ СЕ СПОГЛЕЖДАТ СЪПИСАНИ

МАРИЕТТА. Опазил ни Господ! Какво да правим? Пиппину, виж ти дали ще я разбереш.

МИЛВЕР. (kakmo no-gore) Understand hotel? Pi-a-za... разбира?... Piaza... Go I ho-tel-lo...

ПИППИНУ. (кума одобрително и се прудвижда напред) Yes, yes... Capire!

ТУРИ. Разбра ли я? Какво каза?

ПИППИНУ. Казва, че има среща на площада с Отело...

ТУРИ. И кой е този Отело?

ПИППИНУ. Може да е някой друг американец, жител на Ню Йорк или на Броклин...

ВИЧИНЦИНУ. Да, да – на Див копър. И ти ги дрънкаш едни! Дръпнете се, хайде! (излиза напред като отмества Пиппину и пита мис Милвер) Пиаца?... Площад... Катедра-ла... (коленичи и със събрани ръце за молитва) Църква?... Камбанария?... Дин дон... Дин дон...

МИЛВЕР. (говорна, че е била разбрана от Вичинцину, го насърчава, за да схване по-добре) Yes, yes.... din don... Pi-az-za! Hotel! I.... отива... ho-tel... Oh-tel-lo!

ВИЧИНЦИНУ. (говорен) Ох, слава на Детенцето Исус! (обърнат все още към мис Милвер) Не, не братовчедке... не Отело! Това е театър, Opera di Pupi.* (обяснява на останалите) Може да е минала през площада пред църквата, да е видяла афишите за кукления театър и да ѝ се е сторило, че дават Отело.

ТУРИ. Възможно ли е?

МИЛВЕР. Okay!... Pi-az-za... Hotel...

ВИЧИНЦИНУ. Видяхте ли? (към мис Милвер) Братовчедке, не Отело! Nix! Opera di Pupi. Pu-pi! (започва да се движи като марионетка).

ТУРИ. (удвайки му на помощ) Пупи, лельо, разбра ли? (започва и той да се движи като Вичинцину).

МИЛВЕР. Yes, разбира! (камо посочва Пиппину) Пипино... (после посочва Тури и Вичинцину) Пуппи!

* Il teatro dei pupi (сицилиански театър на марионетките, посветен на рицарския епос и историята на кралство Сицилия)

ТУРИ. Не... е... е! Пупи с едно „п“.

ПИППИНУ. Няма смисъл, рогса оса! Имаме нужда от преводач!

МАРИЕТТА. Право казва Пиппину. Трябва преводач.

ТУРИ. Кой? Кого да извикаме?

ВИЧИНЦИНУ. (госеца се) Чанедду! Чанедду, дето е тука, долу. Той знае английски.

ТУРИ. Наистина ли?

ВИЧИНЦИНУ. Абсолютно! Чух го как говори. Викни го!

ТУРИ. (тръгва бързо и излиза от антрето).

МИЛВЕР. (прави знаци на Мариетта, за да ѝ покаже, че иска да си измие ръцете) Where can I wash myself?

ВИЧИНЦИНУ. Мариетта, разбра ли? Искане да се измие.

МАРИЕТТА. (сконфузена) Ама... къде?

ВИЧИНЦИНУ. Ами вътре! Къде искаш да я заведеш?

МАРИЕТТА. Толкова е разхвърляно...

ПИППИНУ. Рогса оса! Изостанали сте като мамелюци. (към мис Мулвер) Мадам, моля... измийте се вътре със сестра ми... в тоалетната... Или ако желаете и навънка, на чешмата (показва каменното корито).

ВИЧИНЦИНУ. Братовчед, ако ѝ говориш на сицилиански, май по ще те разбере. (към мис Мулвер) Моля, братовчедке... Влезте вътре. (към Мариетта) Дръпни се де...

МАРИЕТТА. Елате с мене, лелю. Ваша милост... (тихо) Не ми идва на езика това „ваша милост“.

ВИЧИНЦИНУ. Казвай ѝ както искаш. И така и така не разбира.

МАРИЕТТА. (кани мис Мулвер да влезе) Чувствайте се като у дома...

МИЛВЕР. Okay! Thank you! (минава пред Мариетта и заедно излизат от вратата в дъното).

ВИЧИНЦИНУ. Мисля си аз: Бог да го прости, Паскуалину, „baditta“, къде я закова тая хубава жена?

ПИППИНУ. Тази коя е, втората ли съпруга?

ВИЧИНЦИНУ. Хайде, бе! Той си беше на години...

ПИППИНУ. Скъпи мой, в Америка не е като тука.

ВИЧИНЦИНУ. Жена, един път!

ПИППИНУ. Да, да! Красива девойка... Хубава!

ВИЧИНЦИНУ. Хубава?... Чудесна!

ТУРИ. (влиза от антрето) Тоя кучи син... не ще да дойде!

ПИППИНУ. Кой, момчето ли? Защо?

ТУРИ. Казва, че е обиден.

ВИЧИНЦИНУ. Обиден ли???

ТУРИ. Точно така! Обиден, защото го изгоних.

ВИЧИНЦИНУ. Дръпни се! Аз ще го викна. (нагвесва се над парапета и вика) Чанедду!

ГЛАСЪТ НА ЧАНЕДДУ (от долу) Дон Вичинцину.

ВИЧИНЦИНУ. Качи се. (Чанедду не иска да се качи) Качи се, не ме ядосвай! (към Тури) Идва.

ТУРИ. (междувременно, към Пиппину) Тя къде е?

ПИППИНУ. В тоалета с Мариетта. Да се поизплакне малко.

НАБЕГОМ ОТ АНТРЕТО СЕ ПОЯВЯВА ЧАНЕДДУ

ЧАНЕДДУ. Сега ме викате, а?! Имате нужда... Значи, защо според вас бях дошъл преди малко? (излиза напред) Хайде, нямам време! (пауза) Канадка ли е?

ТУРИ. Не. Американка.

ЧАНЕДДУ. Добре, все същото! Но... къде е? (говори на английски като си придава важност) *Ai et.... бърз.*

ТУРИ. Какво???

ЧАНЕДДУ. (превежда) Бързам! Хайде... няма време! (както по-горе) *A livid client vuit feis soup.*

ВИЧИНЦИНУ. Как... ? А???

ЧАНЕДДУ. (превежда) Оставих един клиент с насапу- нисано лице.

ВИЧИНЦИНУ. (тръзва към вратата в дъното) Мариетта... Ще побързате ли?... (влиза).

ТУРИ. (към Чанедду) Още щом пристигна, започна да споменава някой си Отело.

ЧАНЕДДУ. Ама какъв Отело?!... Хотел, е търсила, не Отело.

ОТ ВРАТАТА В ДЪНОТО,
ОТНОВО ВЛИЗАТ МИС МИЛВЕР, ВИЧИНЦИНУ И МАРИЕТТА

МАРИЕТТА. (останала пред вратата) Лельо, аз оставам в кухнята, да приготвя супата... (влиза вътре отново).

ЧАНЕДДУ. (към Вичинцину, докато той се възхищава на мис Милвер) Ауу! Ама е хубава!

ВИЧИНЦИНУ. Говори ѝ!

ЧАНЕДДУ. (с досада) Ох, не ме притеснявайте. (обикаля около мис Милвер, като я гледа възторжено).

ВИЧИНЦИНУ. (следва Чанедду почти прилепен към него).

ЧАНЕДДУ. (спира внезапно, при което двамата се сблъскват. След това го мърмри) Mister Vincentin, euei you grill!

ВИЧИНЦИНУ. Какво казваш?

ЧАНЕДДУ. (превежда) Дон Вичинцину, ваша милост, ще се опърлите от огъня!

ВИЧИНЦИНУ. О-о! Говори ѝ де!

ЧАНЕДДУ. (прави му знак да почака и продължава сам да обикаля около мис Милвер).

ТУРИ. (нетърпеливо) Ама какво прави?

ВИЧИНЦИНУ. (успокоява го) Първо я изучава.

ЧАНЕДДУ. (внезапно, към мис Милвер) Do you speak English?

МИЛВЕР. Yes, and you? Are you an american?

ВИЧИНЦИНУ. (обезпокоен) Какво ѝ каза?

ЧАНЕДДУ. Попитах я дали говори английски.

ТУРИ. (възпирайки гнева си) Питах нея дали говори...?!
ОТ ТОЗИ МОМЕНТ НАТАТЪК, ДОКАТО СИ ГОВОРЯТ НА АНГЛИЙСКИ, ЧАНЕДДУ И МИС МИЛВЕР СЯДАТ И ВСЕ ПОЗАДУШЕВНО ОБСЪЖДАТ НЕЩО. СМЕЯТ СЕ И СЕ ШЕГУВАТ, СЯКАШ ВИНАГИ СА СЕ ПОЗНАВАЛИ. ОСТАНАЛИТЕ НЕ РАЗБИРАТ И ГЛЕДАТ ОЩЕ ПО-ОБЪРКАНО.

ТУРИ. (след известно време) Какво си говорят?

ПИППИНУ. (предупреждава зет си да мълчи) Ш-ш-шт!...

ТУРИ. Какво, разбира ли я?

ПИППИНУ. Не.

ТУРИ. (ягосано) Ами тогава?!?!...

ВИЧИНЦИНУ. (като се приближава към Чанедду) Така де, за какво си говорите?

ЧАНЕДДУ. (разгрозено) За нищо... Това си е наша работа. (продължава да обсъжда нещо, както преди, след това става и следван от мис Милвер се запътва към антрето).

МИЛВЕР. (като се обръща към тримата) Вие ча-кай ле-ля! Good bye!

ТУРИ. Ама... къде отивате? (към Чанедду) Къде ще я водиш?

ЧАНЕДДУ. Наша работа... Наша работа... Good bye!

ЧАНЕДДУ И МИС МИЛВЕР ИЗЛИЗАТ

ВИЧИНЦИНУ. (спуска се към антрето и вика) Чанедду... чакай!... Ще ти правя компания!... (преди да излезе се обръща към Тури и Пиппину) Gubai!... (излиза).

ТУРИ. (след пауза, се обръща към Пиппину) Защо и ти не отидеш?... Ти си брат на сестра си... Имаш желание... Върви...

ПИППИНУ. Аз от такива неща се въздържа. И се гордея с това!

ТУРИ. (гледа навесен над парапета) Гледай гледай, тоя старчок, как тича след тях... Той тръгна да я хваща под ръка, ти да я прегръщаш... А аз, че съм племенник, останах като пън.

ПИППИНУ. Тоя изкукуригал старец винаги ми е стоял ей тука...

ТУРИ. Като изникнал на пъпа. Знаем, знаем!

ОТ УЛИЦАТА СЕ ЧУВА ГЛАСЪТ НА МАССАРУ ДЕКУ

ГЛАСЪТ НА ДЕКУ (отвън) Дон Туриддуууу!

ТУРИ. Кой е?... (поглежда през парапета) О, массару Деку!

ПИППИНУ. Това е селякът от твоето село, нали?

ТУРИ. Това е стопанинът на земята долу в равнината... Кой знае какво се е случило?!... (отива да го пресрецне).

ДЕКУ. (появява се задъхан като си бърше челото) Дон Туридду!... Тука е!... Тука!...

ТУРИ. Кой?

ДЕКУ. Вашата леля!... `Мериканката!... Пристигна на ливадите...

ТУРИ. На ливадите?

ДЕКУ. И сега иска да я доведем тука. Аз избързах напред, да ви предупредя.

ТУРИ. Массару Деку, закъснял сте. Моята леля вече пристигна.

ДЕКУ. Пристигна?

ТУРИ. Дойде, да! Аз съм свидетел.

ДЕКУ. Не може да бъде! Че аз взех пътя на бегом, да пристигна пръв...

ТУРИ. На бегом??? Массару Деку, вие пеша, а тя в колата, пръв ли искахте да стигнете?

ДЕКУ. Не! Пристига с магарицата!

ТУРИ. С магарицата?

ДЕКУ. Точно така, с ослицата, с моята магаричка!

ТУРИ. Массару Деку... Май ви се е присънило?

ДЕКУ. Как ли не! Вашата леля пристигна на ливадите и търсеше ваша милост... И след това ми нареди да я докарам дотук, качена на магарицата...

ОТ УЛИЦАТА СЕ ЧУВА ГЛАСЪТ НА ЛЕЛЯТА. РАЗВЕСЕЛЕНА, ЯЗДИ И ПРИШПОРВА МАГАРИЦАТА, ГЛАСЪТ НА ЛЕЛЯТА... Ееееей!... Еееееей!... Земляк!... Еееееей!

ДЕКУ. (отива до парапета) Ето я! Виждате ли я? Каза, че трябва да влезе тържествено... и го направи!

ТУРИ И ПИППИНУ ОТИВАТ ДО ПАРАПЕТА

МАРИЕТТА. (влиза от вратата в дъното) Какво става тука???

ЧУВА СЕ ОЩЕ ПО-НАБЛИЗО ГЛАСЪТ НА ЛЕЛЯТА

(Гореспоменатите, мис Милвер, Чанедду и лелята)

ПИППИНУ. Porca osa! Коя е тази ездачка?

ДЕКУ. Как коя, `мериканката! Дон Туридду, вашата леля!

ПИППИНУ. (към Тури, който е останал безмълвен) Салваторе, ами онази госпожица, която дойде преди това... коя е?

ТУРИ. (смутен и объркан, пристъпва напред и се сгромолясва върху един стол) Започвам да се побърквам!

СЕДМА СЦЕНА

(горепосочените, мис Милвер, Чанедду и лелята)

ОТ АНТРЕТО ВЛИЗАТ МИС МИЛВЕР И ЧАНЕДДУ. ТЯ ДЪРЖИ В РЪКА ГРАМОФОН, КОЙТО ОТИВА ДА ОСТАВИ НА МАСАТА. ТОЙ НОСИ ПАКЕТ СЪС ЗНАМЕНЦА НА ЗВЕЗДИ И ЛЕНТИ. МИС МИЛВЕР СЛАГА ЕДНА ПЛОЧА НА ГРАМОФОНА И ПУСКА МНОГО СИЛНО „МАРШЪТ НА МОРСКИТЕ ПЕХОТИНЦИ“. СЛЕД ТОВА С ПОМОЩТА НА

ЧАНЕДДУ ПОСТАВЯ С ВЕЩИНА ЗНАМЕНЦАТА НА ВИДНО МЯСТО И ГИ РАЗДАВА НА ПРИСЪСТВАЩИТЕ. ВЕДНАГА СЛЕД ТОВА ОТ АНТРЕТО СЕ ПОЯВЯВА ЛЕЛЯТА. НОСИ ШИРОКОПОЛА ШАПКА И ДЪРЖИ ОТВОРЕНО ЧУДНОВАТО ЧАДЪРЧЕ. ПРИСТЪПВА НАПРЕД, ВРЪЧВА ЧАДЪРЧЕТО НА ТУРИ И ПРЕГРЪЩА СЪРДЕЧНО ПИППИНО, МИСЛЕЙКИ ГО ЗА ПЛЕМЕННИКА.

НАКРАЯ ХВЪРЛЯ ВЪВ ВЪЗДУХА ШАПКАТА.

ЛЕЛЯТА. (узвуква) Sicilia.... Okay! (всеобщо лъкуване, и...)

ЗАВЕСАТА ПАДА

(Край на първо действие)

ВТОРО ДЕЙСТВИЕ

СЪЩАТА СЦЕНА ОТ ПЪРВО ДЕЙСТВИЕ
НЯКОЛКО ДНИ ПО-КЪСНО

На терасата има повече саксии с цветя, а на столовете са сложени възглавнички в ярки тонове.

Вляво, отпред е поставено градинско диванче.

Двата капака на вратите са вдигнати, на въжето, вляво е прострян голям чаршаф, пред него стои плажен люлеещ се стол, върху масичката е сложена малка портативна пишеща машина.

ПЪРВА СЦЕНА

(Мис Милвер и Тури)

ПРИ ВДИГАНЕ НА ЗАВЕСАТА, СЦЕНАТА Е ПРАЗНА. ВЕДНАГА СЛЕД ТОВА, ОТ ВРАТАТА ВДЯСНО, В ДЪНОТО, ВЛИЗА МИС МИЛВЕР. СЛОЖИЛА Е МНОГО ТЕСЕН БАНСКИ КОСТЮМ ОТ ДВЕ ЧАСТИ И ПЛАЖНА ХАВЛИЯ.

ПРИСТЪПВА НАПРЕД, СЛЕД КАТО Е СВАЛИЛА ХАВЛИЯТА, ИЗЛЯГА СЕ В ЛЮЛЕЕЩИЯ СЕ СТОЛ, И СЕ ИЗЛАГА НА СЛЪНЦЕ. В СЛЕДВАЩИЯ МОМЕНТ ОТ АНТРЕТО ВЛИЗА ТУРИ.

ВЪРХУ ЕДНОТО СИ РАМО Е СЛОЖИЛ КОШНИЦА ПЪЛНА С ФИКИДИНДИЯ. КАТО НЕ ЗАБЕЛЯЗВА МИС МИЛВЕР, СЛИЗА ПО СТЪЛБИТЕ, ПОГЛЕЖДА ПРЕЗ ПАРАПЕТА И ВИЖДА АПТЕКАРЯ НА ТЕРАСАТА В ОТСРЕЩНАТА КЪЩА. ТОГАВА СПИРА И КАТО СЕ ПРЕСТРУВА, ЧЕ ГОВОРИ С НЕГО, ЗАПОЧВА:

ТУРИ. (с учудване) О, господин аптекарю!... Целувам ви ръка... Какво прави ваша милост на терасата??? Никога не съм ви виждал горе... (след известна пауза) Как?... Да, слънцето днес е силно. Разбира се, идва лято! (пауза) Не, нищо... Долу на полето не е валяло... Как?... Това е секретарката на леля ми! Да, да! Объркали сме я... Какво казвате?... А, и тя е американка!... (пауза) Разбира се... разбира се... красавица!... Какво казвате?... Лична???? А-а-а, отлична?!... Точно така!... Да, да... отлична! (след крака пауза) Идвам от мястото... и се изпотих... Набрах няколко свежи стръка за козичката... Как?... Разбира се, виждат се... Да не би козата да носи сутиен?... Ваша милост се шегува!... Да!... Хубави са ѝ, големи и пълни. (след пауза). Да, да, малтийска порода! Как?... Не разбирам... Защо, и ваша милост ли? (пауза) Не. Казвам, че е малтийска коза, без рога, но с голямо виме (пауза). Вие нямахте пред вид козата ли? Какво казвате? Защо трябва да кажа на жена ми да прибере прането? Чаршафът?! Какъв чаршаф?... Как?... Този, простреният... (обръща се и забелязва мис Милвер) Аууу! Госпожице!!! (оставя кошницата и се приближава към нея) Какво правите тука, гола?

МИЛВЕР. Аз, взема слънце... Хубаво слънце на Сицилия! Okay sole!

ТУРИ. Отидете да се облечете! Да не мислите, че сме на плажа?

МИЛВЕР. Цяла Сицилия, sole!... Bello sole!

ТУРИ. Госпожице, слънцето изгаря... и даже размътва главата. Ето защо аптекарят се беше качил на терасата... За да гледа спектакъла от първия ред, без пари... (като поглежда още веднъж през парапета) Е-е-е! Даже дон Джуванни, клисарят... горе на камбанарията... с бинокъла!?... Госпожице, покрийте се, че даваме представление на целия град. (приближава се към парапета) Гледай, гледай!... Момчетата накачени по оградата! (вързва се при мис Милвер и за да я покрие, издърпва чаршафа и го опъва като завеса). Госпожице, не е полезно слънцето на терасата! Човек се пече на слънце, на плаж, в залива „Спампинату“... а не така, без нищо отгоре.

МИЛВЕР. (става, взема хавлията и като я подава на Тури, който я гледа в захлас, го кара да ѝ помогне да я облече. След това сяда на масата и започва да пише на пишещата машина).

ТУРИ. (преодолял смуцението си, занася чаршафа на предишното му място, взема кошницата и тръгва да излиза през портата към зеленчуковата градина, като не се въздържа да се обърне и да ѝ направи знак да се покрие по-добре. Мис Милвер обаче, за да го ядоса, с кокетна усмивка се открива още повече, след това се покрива, и Тури успокоен излиза).

ВТОРА СЦЕНА

(Мис Милвер и Чанедду, след това Тури)

МИЛВЕР. (след като Тури е излязал, отваря отново хавлията и започва да пише на машината).

ЧАНЕДДУ. (влиза от антрето) Good bye!

МИЛВЕР. (повдига очи) Si-a-o! Вярно ли го произнасям?

ЧАНЕДДУ. Вярно! Вижда се, че уроците ми дават резултат. Браво, умница! И хубавица! (посочва банския костюм) Bikini?

МИЛВЕР. Yes, bikini!

ЧАНЕДДУ. Еластик? Я да видим... (опъва едната презрамка на сутиена и я пуска).

МИЛВЕР. (като се смее) Affect not, only look.

ЧАНЕДДУ. Добре де, добре, само гледа без да пипа. За сега! Както се казва – дай ми време, ще те стигна. Какво да правим Кети, започваме ли урока?

МИЛВЕР. Ти... по-ча-ка... мо-мен-то. Свърши пис-мо-то (продължава да пише).

ЧАНЕДДУ. Струва ѝ се ала бала!

МИЛВЕР. Какво ти казва?

ЧАНЕДДУ. Трябва да учиш... да те науча на италиански, трябва да учиш!

МИЛВЕР. (показва писмото, което пише) Ра-бо-ти... Аз, секретарка.

ЧАНЕДДУ. Не, не! Първо учиш, после ра-бо-тиш. Окау?

МИЛВЕР. Окау! (посочва вратата вдясно) Ча-ка... мо-мен-то. Аз дой-да.

ЧАНЕДДУ. (тръгва) Хайде, да се раздвижим!

МИЛВЕР. Не разбира.

ЧАНЕДДУ. Right way. Разбираш ли?

МИЛВЕР. Окау! Бързай... движи`!...

ЧАНЕДДУ. Е, хайде, размърдай се и ти! (излиза от посочената му врата).

МИС МИЛВЕР ОСТАВА САМА ОЩЕ ИЗВЕСТНО ВРЕМЕ, СЛЕД КОЕТО ВЗЕМА НАПИСАНИЯ ЛИСТ ХАРТИЯ, СТАВА И ДОКАТО ЧЕТЕ СТРАНИЦАТА СЕ ОТПРАВЯ КЪМ ВРАТАТА В ДЪНОТО ВДЯСНО.

В СЪЩОТО ВРЕМЕ ТУРИ ВЛИЗА ОТ ПОРТАТА И СЕ ОТПРАВЯ КЪМ АНТРЕТО.

НЕВОЛНО СЕ СРЕЩАТ ЛИЦА В ЛИЦЕ.

ТЪЙ КАТО ВСЕКИ ИСКА ДА ОТСТЪПИ НА ДРУГИЯ, ТЕ СЕ МЕСТЯТ ТУ ВДЯСНО ТУ ВЛЯВО, ДОКАТО НАКРАЯ СЕ СЪЛЪСКВАТ. ТУРИ СЕ ИЗВИНЯВА СМУТЕНО, ДОКАТО МИС

МИЛВЕР, РАЗВЕСЕЛЕНА, СМЕЕЙКИ СЕ ДЯВОЛИТО ПОЛЕКА
СЕ ОТДАЛЕЧАВА И ИЗЛИЗА

ТУРИ. (след като е преодолял неудобството си, тръгва към антрето и кани Пиппину да влезе) Влез, Пиппину... (и тъй като шурейт не влиза, извиква) Пиппину!... О, Пиппину!... Влез ти казвам!... Качи се!...

МИЛВЕР. (показва се на вратата) Мо-ля!... Мо-ля!... Не без-по-кой!...

ТУРИ. (разтревожено) Какво?

МИЛВЕР. Не без-по-кой... Аз, у-рок... У-ча се! (влиза отново, като оставя вратата откритата).

ТУРИ. Кой е там? Чанедду ли?... Още от сутринта?! (приближава се към вратата в гъното вдясно за да погледне, но не успява, тъй като отвътре му тръсват вратата в лицето). А така! Че и на затворени врати!

ТРЕТА СЦЕНА

(Тури и Пиппину)

ПИППИНУ. (влиза от антрето) Ето ме, тук.

ТУРИ. Е, Пиппину, намери ли?

ПИППИНУ. Да! Намерих! Наредено!

ТУРИ. Редено??? Какво редено? За какво говориш?

ПИППИНУ. За онова, което ми поръча. Намерих го. Наредено.

ТУРИ. (изумен) Аз... съм ти поръчал редено??? Да не сме в някой ресторант?... Какво редено, какво министроне? Какви ги говориш?

ПИППИНУ. (уяснява по свой начин) Ама не редено, онова което се яде. Казвам: *редено, наредено*... всичко уредено. Уредено, така де! Намерих лицето, което може да помогне.

ТУРИ. Да?

ПИППИНУ. Да. Отначало се колебаеше, но след това отстъпи и каза, че може да предостави всякаква сума.

ТУРИ. (доболен) Чудесно! Може веднага да започнем да търсим.

ПИППИНУ. Рогса оса! Това начинание не е да го хвърлиш на вятъра. Малко рисковано, но доходоносно.

ТУРИ. Че как не! Богатство! Манна паднала от небето... Не, бликнала от земята... Ау, трябваше да пристигне тази `мириканка, че да ми влезе късмета в къщата. (пауза) Там имат идеи...

ПИППИНУ. Това е прогресът, скъпи мой! Освен това, тази твоя леля има нюх и знае какво прави.

ТУРИ. Разбира се! Знае, че тук, в Сицилия, земята отдолу е богата и е дошла да я дупчи. Разбира ги тя!... Кой знае в Америка, колко ли...

ПИППИНУ. Ами естествено! Има долари във всички банки!

ТУРИ. Не, не разбра. Пиппину, тук мирише...

ПИППИНУ. (разбира погрешно и се помирусва смутено) Кой, аз ли?

ТУРИ. Мирише на безчет петролни кладенци!

ПИППИНУ. Всъщност няма и месец, откак не съм се къпал.

ТУРИ. Пиппину, ти какво разбра? Лелята, кой знае колко кладенци има в Америка, а! Петролни кладенци! Като тези дете ще ги търсим.

ПИППИНУ. Ама говори ясно! Недей да приказваш и така и така! Знам, знам! Затова е станала милионерка!

ТУРИ. Пиппину, като си помисля, че целия си живот съм жертвал... Да изореш, да минеш с трактора, да посееш – в дъжд и вятър... За какво? За нищо! Само тревоги и дългове!

ПИППИНУ. Казвал съм го хиляда пъти.

ТУРИ. Имаше право! Земята, както казва леля, трябва да се експлоатира! В Америка имат машини и дупчат! Копаят, копаят, докато намерят петрол. Черното злато! Така му казват: „Черното злато“. И точно там е богатството, в земните недра.

ПИППИНУ. Че сицилианските недра да не са по-назад? Нашите, рогса оса, имат вулканичен произход! И вулканичният камък отдолу е целият просмукан. Ето защо отгоре всичко е черно!

ТУРИ. Разбира се, леля го знае. И пристигна на бърза ръка.

ПИППИНУ. Хитруша е, няма що!

ТУРИ. Има си хас! Сече ѝ пипето... Имам си в Сицилия малко земя... Сега тръгвам – си казва – и почвам да я експлоатирам!

ПИППИНУ. Внимавай обаче, да не те тури в кюпа.

ТУРИ. Какъв кюп?

ПИППИНУ. Да не те измами, рогса оса!

ТУРИ. Не се притеснявай, всичко е уговорено. Ще делим наполовина, както разноските, така и печалбата. Чакай, забравих – а лихвата? Каква лихва иска този човек?

ПИППИНУ. Не ти ли казах?

ТУРИ. Не.

ПИППИНУ. Четирсет процента.

ТУРИ. (изумен) Четирсет процента?

ПИППИНУ. Не е много, нали?

ТУРИ. Ах, да му се не види, малко ли ти се струва? Лихварина нагъл!

ПИППИНУ. В днешно време никой не дава пари. Добре че намерих този доверен човек...

ТУРИ. Не, не, как... да си ги държи!

ПИППИНУ. Тогавя знаеш ли какво може да направиш?

ТУРИ. Какво?

ПИППИНУ. Да поискаш заем от правителството.

ТУРИ. Какво правителство? Значи не си разбрал?!... Като ти казвам, че нищо не трябва да се разбира. Всичко трябва да се прави тайно. Скришом, разбра ли? Ще се знае само, че търсим вода.

ПИППИНУ. Значи, щом като няма да имаш държавна

подкрепа, не ти остава нищо друго, освен да приемеш частния заем на този човек.

ТУРИ. Пиппину, лихвите са големи!... Много големи!

ОТ УЛИЦАТА СЕ ЧУВА ГЛАСЪТ НА ВИЧИНЦИНУ

ТУРИ. Дзу Вичинцину е!... (отива го паранета) Тука сме, дзу Вичинцину, на терасата! (връщайки се при Пиппину) Пиппину... ами ако вкараме и дзу Вичинцину в тия издирвания? Ще ни струва по-малко, нали?

ПИППИНУ. Този стар човек? Ами че той ще вземе да умре преди това.

ТУРИ. Кой? Седем живота има той!

ПИППИНУ. И къде са му парите?

ТУРИ. Така или иначе има парче земя до нашата и това може да улесни търсенето!... Освен това има пари... има пари!... Шшшшт! Ето го! Пиппину не му разкривай нищо!

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

(горепосочените, Вичинцину и след това Чанеггу)

ВИЧИНЦИНУ. (Влиза от антрето) Добре заварили!

ТУРИ. Добре дошли, ваша милост! Не сме ви виждали отдавна...

ВИЧИНЦИНУ. (отива да седне) Не се чувствах добре... и от няколко дни не излизам... Малко настинка... (забелязва Пиппину) Братовчеде, и вие ли сте тука?

ПИППИНУ. Тук съм и аз!

ВИЧИНЦИНУ. И никой от вас не се завъртя... Можех да си умра сам като куче...

ТУРИ. А вашият племенник?

ВИЧИНЦИНУ. Не искам да го знам аз него! По-добре сам, отколкото тоя гущер да ми лази. че нямат търпение час по-скоро...

ТУРИ. Щом като ваша милост стиска кесията... Пак ще са за племенника ви, нали? По-добре да разделите парите приживе, така ще му послужат.

ВИЧИНЦИНУ. Какви пари?

ТУРИ. Ами вашите пари! Нали ги държите в банка...

ВИЧИНЦИНУ. Ти да не си луд? Какви пари? Че аз дори не мога да преживявам. Обаче ти с тази американка откри тучната ливада, а? Какво ти казах аз? „С тая леля, добре ще си похапнете“.

ТУРИ. Да си кажа правото... точно тя, в момента хапва в моята къща.

ВИЧИНЦИНУ. Как така? Храни се на твои разноски ли?

ТУРИ. Дзу Вичинцину, даже и да предложи, мога ли да я карам да купува за ядене? Ами засега е гостенка!

ПИППИНУ. (намесва се по повод на казаното) Обаче в Напуле казват, че когато гостът се задържи повече, започва да мирише.

ТУРИ. (към Вичинцину) Какво казвате?

ВИЧИНЦИНУ. Нищо, глупости! Не обръщай внимание.

ТУРИ. Та ви казвах, за всичко, аз харча. Обаче не мога да се оплача. Тя се отсрамва, по свой начин, но се отсрамва! Например, не знам колко кутии консерви донесе.

ПИППИНУ. Така правят в Америка. Там ядат всичко в кутии.

ТУРИ. Не, не! И нашето ядене ѝ харесва. Особено печеното на жар...

ВИЧИНЦИНУ. Къде е да я поздравя.

ТУРИ. Излезе с Мариетта, но ще се върнат скоро. (след кратка пауза приближава стола и сяда до чичо Вичинцину) Дзу Вичинцину, исках да ви кажа нещо...

ВИЧИНЦИНУ. И аз исках да ти кажа нещичко. Затова дойдох.

ТУРИ. Какво, кажете ваша милост.

ВИЧИНЦИНУ. Тури, мислил ли си, особено напоследък,

че живота който вода не може да продължава така. Много съм самотен!

ТУРИ. Разбрах! Това е стара тема! Искате да се ожените, нали?

ВИЧИНЦИНУ. Точно така!... Да си имам другарка...

ТУРИ. Дзу Вичинцину, нали знаете, че не съм нито сватовник, нито поп. Възможно ли е всеки път като дойдете... да ми пеете все същата песен.

ПИППИНУ. Братовчеде, чуйте моя съвет: който говори за жена говори за беда! Вижте мен, живея в ангелски мир.

ВИЧИНЦИНУ. Живееш във... Ох, какво щеше да ми се изплъзне от устата! Да не би да сме еднакви? Вие, като че ли сте швед.

ТУРИ. Швед???

ВИЧИНЦИНУ. Студен!... Леден!

ОТ ВРАТАТА В ДЪНОТО ВДЯСНО ВЛИЗА ЧАНЕДДУ.
МИНАВА МЕЖДУ ВСИЧКИ ПРИСЪСТВАЩИ, ИЗВИНЯВА СЕ
И ИЗЛИЗА ПРЕЗ АНТРЕТО

ВИЧИНЦИНУ. Не беше ли Чанедду? Какво прави тука?

ТУРИ. Вътре е... С мис Милвер, секретарката.

ВИЧИНЦИНУ. А, вътре ли е?! (става) Да отида да поздравя...

ТУРИ. (забързва го) Не може... Сега е заета.

ВИЧИНЦИНУ. Само минутка...

ТУРИ. (кара го да седне) Не може... Ще се ядоса!

ПИППИНУ. (започва да се смее силно и продължително).

ВИЧИНЦИНУ. (към Тури с ирония) Ама всяка сутрин ли прави така?

ТУРИ. Само когато снася яйце.

ВИЧИНЦИНУ. Какво става, братовчед? Какво те прихваща?

ПИППИНУ. Мисля си, как се объркахте когато помислихте, че тази мис е лелята, а пък тя да била секретарката.

ВИЧИНЦИНУ. Защо, вие братовчеде, никога ли не бъркате?

ТУРИ. Заради тоя кучи син Чанедду, два часа дъра-бъра... Без да ни каже, че сме я объркали.

ВИЧИНЦИНУ. Обаче другата ти леля, вместо да отиде на нивата, защо не дойде направо тука, че поне се разбира какво говори.

ТУРИ. Струва ми се, че с тоя неаполитански говор и тя е малко объркана.

ВИЧИНЦИНУ. Откъде накъде! Неаполитанският се разбира.

ПИППИНУ. Да не говорим, братовчеде. Неаполитанският език трябва да можеш да го превеждаш. А който не е бил в Напуле, не разбира пукната пара.

ТУРИ. Вярно е! Пиппину може да го говори! Беше много години в Напули. Казва, че знае всички неаполитански песни...

ПИППИНУ. А, хубави са неаполитанските мелодии! Най-вече песните с мандолина. Да не мислите, че е лесно да се превеждат? Много е трудно. Например (тананука) "*O sole mio, sta in fronte a te!*" ... Какво значи?

ВИЧИНЦИНУ. Какво значи?

ПИППИНУ. Превеждам! (заема позата на учен, като натъртва гумите) "*O sole*" – *sole* – "*Mio*" – *mio* – *Sta* – *in* – *fron* – *te* – *a* – *te*. Ясно ли е?

ВИЧИНЦИНУ. Ами как не?!... Ех, братовчед, не се мъчи толкова много!

ОТ АНТРЕТО ВЛИЗА ЧАНЕДДУ С РЕЧНИК В РЪКА.

МИНАВА, КАКТО ПРЕДИ, МЕЖДУ ПРИСЪСТВАЩИТЕ

ЧАНЕДДУ. Excuse me.

ТУРИ. Какво?

ЧАНЕДДУ. Извинете.

ТУРИ. (през зъби) Моля...

ЧАНЕДДУ. ИЗЛИЗА ПРЕЗ ВРАТАТА В ДЪНОТО ВДЯСНО

ВИЧИНЦИНУ. Ама какво прави, влиза и излиза, когато му скимне ли?

ТУРИ. Все едно, че си е вкъщи. Вече не можеш го накара да излезе. Освен това има заповед да го държим.

ВИЧИНЦИНУ. Заповед? От кого?

ТУРИ. От леля.

ВИЧИНЦИНУ. Че като какъв?

ТУРИ. (с гняв) Като чорбаджия. Не виждате ли, ваша милост, пъха се където си поиска...

ВИЧИНЦИНУ. Ама за какво...

ТУРИ. За секретарката. Дава ѝ уроци по езика.

ПИППИНУ. Обаче, рогса оса, има напредък тази жена. Произнася италианските думи, почти като мене...

ВИЧИНЦИНУ. Така де, ще ѝ дава уроци?! Какво лошо има? Напротив, прави ти услуга.

ТУРИ. На мене ли?

ВИЧИНЦИНУ. Разбира се! Ще я научи италиански и така ще можем да се разбираме. (става) Да видим докъде са стигнали...

ТУРИ. (като го загърба) Къде отивате? Не може да ги безпокоим!... Точка и приключено... !

ВИЧИНЦИНУ. Заключено!?

ОТ ПОРТАТА В ДЪНОТО ВЛИЗА ОТНОВО ЧАНЕДДУ,
ВЗЕМА ПИШЕЩАТА МАШИНА И ЗАБЪРЗАНО СЕ ОБРЪЩА,
ЗА ДА СЕ ВЪРНЕ

ВИЧИНЦИНУ. А, Чанедду... (опитва се да го загърбу).

ЧАНЕДДУ. (изплъзва се) Имам работа, дон Вичинцину... Имам работа! (излиза като затваря вратата).

ВИЧИНЦИНУ. (изтичал след него, остава отвън обиген. След това се обръща към Тури) Заключено!

ТУРИ. Аз какво ти казах? Учебен час!

ПЕТА СЦЕНА

(Гореспоменатите, Лелята и Мариетта)

ОТ АНТРЕТО ВЛИЗА ЛЕЛЯТА НАТОВАРЕНА С ПАКЕТИ,
КУТИИ И Т. Н.

ЛЕЛЯТА. (забелязвайки Вичинцину) О!... Брат`чед, как сте? (стоварва пакетите в ръцете на Тури, след което сърдечно прегръща Вичинцину).

ВИЧИНЦИНУ. Добре... Добре, братовчедке, благодаря! А вие?

ЛЕЛЯТА. Добре, добре...

ПИППИНУ. (застава мирно) Мадам...

ЛЕЛЯТА. И вий ли, земляк?

ТУРИ. (стоварва пакетите в ръцете на Пиппину) Дръж, Пиппину, занеси ги вътре!

ЛЕЛЯТА. (иска да си взмие ръцете) Брат`чед, мументу... I wash.... Хигиена! Бързо свърши (отдалечава се и си измива ръцете на каменното корито, като остава малко в страни).

ОТ АНТРЕТО ВЛИЗА МАРИЕТТА ОБЛЕЧЕНА МНОГО
ЕКСЦЕНТРИЧНО.

НОСИ СЛЪНЧЕВИ ОЧИЛА И СТРАННА ШАПКА

МАРИЕТТА. Good bye! (слиза по стълбите поклащайки бегра).

ВИЧИНЦИНУ. Ами тая луда, откъде изскочи?

ТУРИ. Дзу Вичинцину, това е Мариетта!

ВИЧИНЦИНУ. Как се е докарала?

ТУРИ. По американски.

МАРИЕТТА. (към чичото, по сицилиански) Дал Бог добро, дзу Вичинцину. Дръжете, ваша милост (хвърля му едно пакетче) Вземете!

ВИЧИНЦИНУ. Какво е това?

МАРИЕТТА. Парфюм! Парфюм пикант!

ВИЧИНЦИНУ. Ориенталски ли е?

МАРИЕТТА. Американски! О`кай?

ВИЧИНЦИНУ. О`кай! Танк ю!

ЛЕЛЯТА. (връща се при Вичинцину) Брат`чед, къде ли бехте? Не видяла...

ТУРИ. Дзу Вичинцину беше болен...

ВИЧИНЦИНУ. (тихо към Тури) Млъкни, не казвай нищо.

ЛЕЛЯТА. Поседнем ли мъничко, брат`чед... (с kokemство, придърпва Вичинцину на диванчето и с настойчива нежност го настанява до себе си).

ПИППИНУ. (останал междувременно с пакетите в ръце) Рогса оса! Какво става, да не съм овчарят от Исусовото рождество? На кого да ги даря тези дарове?

МАРИЕТТА. Ела, Пеппино да ги подредим вътре (излиза от вратата в дъното вляво следвана от брат си).

ЛЕЛЯТА. (както по-горе) Брат`чед, трябва предпазва... Внимание!

ВИЧИНЦИНУ. Нищо, нищо, брат`чедке, вече мина!... Малко настинка, малко температура...

ЛЕЛЯТА. Защо не дойде в Америка? Всичко убаво Америка! Няма температура... Всичко убаво!

ВИЧИНЦИНУ. Като нищо мога да щукна... Колко роднини имам аз там...

ЛЕЛЯТА. Окау! Елате, елате!... Ако искате, тръгнем заедно.

ТУРИ. Защо наистина не си направите едно пътешествие? Пари имате!...

ВИЧИНЦИНУ. Хайде пак! Какви пари?

ЛЕЛЯТА. Yes! Бобо, убаво! Моя къща на ваше... как се казва?... На ваше разполагане. (сваля си шапката и я подава на Тури) Малкия, отнеси таз капа другаде. (настоява, тъй като иска да остане насаме с Вичинцину) Върви... Върви!... Малкия, другаде!... Другаде!... Go!...

ТУРИ. (изпълнява и излиза през вратата в дъното вляво).

ЛЕЛЯТА. В моя къща, брат`чед, като че във ваша къща. Можете яде, спи, весели, как сърце ви каже...

ВИЧИНЦИНУ. Много сте любезна, братовчедке, благодаря! Ама какво ще търся аз в `Мериката? Далече е!

ЛЕЛЯТА. Не! Близко Америка. Близко! (пауза) Тръгне заедно на самолет. Убаво самолет! Няма страх! Ние тръгне и стигне Америка right way.

ВИЧИНЦИНУ. Как така?!... Далече е, знам аз!

ЛЕЛЯТА. Найн далече! (става и се отдалечава, след това посочва мястото, на което стои) Това Сицилия. Там Америка (посочва мястото, на което стои Вичинцину). Тръгва самолет (разперва ръце като имитира полета на самолета, обикаля терасата, и после, все едно че самолетът каца, сяда върху Вичинцину). Ето! Пристигнали в Америка. Хайде, можете слезе!

ВИЧИНЦИНУ. Може би по-добре ще бъде, братовчедке, вие да слезете, че ме смачкахте...

ЛЕЛЯТА. Каааак?

ВИЧИНЦИНУ. Казвам, че тая `Мерика, тежичка ми идва.

ЛЕЛЯТА. (пооправя се и сяда до него) Вий, няма страх аероплана! (пауза) Мой Паскуалино идва все с мене и няма страх. Добър Паскуалино! Най-добър мой съпруг! Добър като вас сицилианци, като вас много симпатичен, и ме кара спомня най-убаво време на мой живот. (приближава се до него още повече, почти върху него, и като го милва и се глези, започва да му тананика неаполитанската мелодия "Tu ti vurria vasa`").

ВИЧИНЦИНУ. (съпротивлявайки се, засрамен, прави опит да се отдръпне) Братовчедке... какво...?! Задушавате ме...

ЛЕЛЯТА. (засегната, се отдръпва) Вий, не добър както Паскуалино. Не от съща земя Сицилия. Вий малко мекушко.

ВИЧИНЦИНУ. Какво казвате?

ЛЕЛЯТА. (като придружава думата с жест) Мекушко!... Мекушко!...

ВИЧИНЦИНУ. (обиген) Кой е мекушко? Като ти се метна...

ЛЕЛЯТА. (смее се) Мекушко!...

ВИЧИНЦИНУ. Братовчедке, аз съм син на Етна! И струвам колкото сто Паскуалиновци! (хвърля се върху нея).

ТУРИ. (влиза и заварва Вичинцину в тази поза) Дзу Вичинцину?!... Какво правите???

ВИЧИНЦИНУ. (взвърнал самообладание, за да се оправае, започва да си измисля) Нищо... исках да ѝ покажа как се язди магарица.

ТУРИ. На нея ли искахте да покажете? Може би, тя трябва да ви покаже... Когато е била млада, леля е играла на кон в цирка. Била е ездачка.

ВИЧИНЦИНУ. Какво... какво???

ТУРИ. (към лелята) Лельо, разкажете му вие, ваша милост.

ЛЕЛЯТА. Yes! Цирка... Мой баща *салто мортале*. И... как се казва?... Баланс на изопнато въже. Мой баща добър... сега, той навеки изопнат. Окау? (качва се върху парапета и започва да върви балансирайки, без да бъде забелязана от гвамата мъже).

ВИЧИНЦИНУ. Какво казва? Баща ѝ... навеки изопнат?

ТУРИ. Баща ѝ беше еквилибрист, ходеше по опънато въже. (забелязва, че лелята е върху парапета и я посочва) Ето!... Имитация!

ВИЧИНЦИНУ. (изплашен, след като я е видял) Мадонна санта!... Свали я!... Свали я!...

ТУРИ. (спокойно) Няма страшно! Бива си я!

ВИЧИНЦИНУ. Да не е луда?... (започва да крещи все по-силно, тъй като лелята се преструва че пада) Свали я!... Става ми лошо... Слезте, братовчедке!... Слезте!...

ЛЕЛЯТА. (развеселена, решава да слезе и прави салто)
Опла!

ТУРИ. Лельо, баща ви къде научи занаята, в Напули?

ЛЕЛЯТА. Найн! От Напуле, мой баща тръгнал мъничък.
В `Мерика той научи. После много време, мой баща, нали
той твърда капа, пожелал пак види Наполи и там умря. Как
хора казват: „Виж Наполе и умри!“

ВИЧИНЦИНУ. Пиппину го видя ама...

ЛЕЛЯТА. В Америка и аз научила ножове.

ВИЧИНЦИНУ. Какви ножове? (към Тури) Какви са тия
ножове?

ТУРИ. Ножове! Когато леля била млада, в цирка била
хвъргачка на ножове. Хвърлят се по неподвижен човек, не
си ли гледал на кино?

ВИЧИНЦИНУ. (изумен) Така ли?! Наистина ли?

ТУРИ. Тя ни разказа.

ЛЕЛЯТА. Yes! Аз хвърля ножове върху мъж. Мой съпруг
не мърда, с ръце разперени, и аз уцели.

ВИЧИНЦИНУ. Как? Паскулину е стоял неподвижен...
като мишена?

ЛЕЛЯТА. Не, Паскуалино. Мой първи... (с ръка посочва
някъде в далечината) Първи, първи съпруг.

ТУРИ. Първият ѝ съпруг. Най-първият! Когато е била
млада.

ЛЕЛЯТА. Yes, първи съпруг; разперени ръце...

ВИЧИНЦИНУ. Като на Разпятието!!

ЛЕЛЯТА. Ама той – дебела капа. Аз казва – не мърдай!
Той клати – тогава аз хвърли – и хоп! Не улучи.

ТУРИ. Как не?!... Улучили сте!

ВИЧИНЦИНУ. Кого?

ТУРИ. Съпруга. Уцелила го точно по средата. Казва, че
му направила ей такава дупка (показва). Вярно е, нали лел-
льо? Улучи го точно в центъра!

ЛЕЛЯТА. Не! Аз не улучи!

ТУРИ. Как не? Нали казваш, че е умрял.

ВИЧИНЦИНУ. Горкият!... Претрепала го е!

ЛЕЛЯТА. Аз не уцели точно... Поклати се и... умря.

ТУРИ. Точно така! Поклащане... и...

ВИЧИНЦИНУ. И... го... ?

ТУРИ. По-добре е станало така, защото след този случай
забогатяла.

ВИЧИНЦИНУ. Как така? Като убила горкия човек?

ТУРИ. Откъде накъде? Тя какво е виновна?

ЛЕЛЯТА. Клатене...

ТУРИ. Разбира се! Да беше стоял мирно... Така или ина-
че, имал е застраховка...

ЛЕЛЯТА. Много! Много долари... Аз, предвиждане.

ТУРИ. Прибрала доларите от застраховката!

ЛЕЛЯТА. Yes, предвиждане.

ВИЧИНЦИНУ. Хубаво предвиждане, наистина...

ЛЕЛЯТА. No, не моя вина. Той... *поклащане...*

ВИЧИНЦИНУ. (към Тури и на себе си) А... тя – *изплаща-*
не. Каква сполука!

МАРИЕТТА СЕ ВРЪЩА ОБЛЕЧЕНА С ДОМАШНИТЕ СИ
ДРЕХИ И С ПРЕСТИЛКА.

НОСИ ЕДНА ЦЕДКА ЗА СПАГЕТИ, В КОЯТО СА СЛОЖЕНИ
КАРТОФИ И ЗАОСТРЕН НОЖ. СЛЕДВА Я ПИППИНУ

МАРИЕТТА. Лельо, ето картофите. Нали искахте да ги
обелите, ваша милост, по американски...

ЛЕЛЯТА. Yes, аз обелва картофи!

МАРИЕТТА. (подава всичко на лелята) Аз ще запал-
я огъня...

ЛЕЛЯТА. Yes... о-гъ-ня... Духало... Yes, yes!... Жар... Жарава...

МАРИЕТТА. Точно така! Ще опека месото... (излиза).

ЛЕЛЯТА. Окау! Убаво месо на жар!... Убаво!

ТУРИ. (тихо към Вичинцину) Какво каза? Харесва ѝ
жарено месце, а!

ЛЕЛЯТА. (оставя цедката и взема ножа) Оу! Убав нож!... (и като застава Вичинцину да стане, го отвежда до вратата) Брат`чед, сега ви покаже цирков нумер... Аз улучи добре... Елате близо до врата... Не мърда... Аз пробва улучи.

ВИЧИНЦИНУ. (като се мъчи да се отскубне) Ама кого? Да не сънувам?!

ТУРИ. Дзу Вичинцину, да знаете, че си я бива.

ПИППИНУ. Искан ли питане! Нали в миналото е пребивавала в цирка с конете...

ТУРИ... тренирана е, няма грешка!

ЛЕЛЯТА. Вие стой мирен и не клати (завлича го отново до вратата).

ТУРИ. (помага на лелята да задържи Вичинцину на вратата) Разбира се! Без клатене.

ВИЧИНЦИНУ. (като успява да се отскубне) Дума да не става, дори и двамата да ме заклатите! Да не сте луда? Тръгвам си!... Братовчедке, спокойно!

ПИППИНУ. (на себе се, след като се е усмихнал саркастично) Пъзльо!

ЛЕЛЯТА. Къде отива? Брат`чед, поседнеш мъничко. Няма ножове! (за да се освободи от ножа, го хвърля във въздуха към вратата, без обаче да успее да го забие).

ТУРИ. (гледа ножа на земята) Не улучи! (след известна пауза) Може би, ако ваша милост беше застанал...

ВИЧИНЦИНУ... Щеше да ме прободат! (прекръства се) Благодаря ти Боже!

ПИППИНУ. Разбира се, че няма да улучи!... Като няма човешка мишена, как ще удари целта?

ВИЧИНЦИНУ. Ами че застанете вие, братовчедче. Станете мишена. Така ще улучи!

ПИППИНУ. Как ви се струва, братовчедче, мислите, че се страхувам ли?

ТУРИ. Пиппину винаги е бил смел. Дзу Вичинцину, хващате ли бас, че ще застане наистина като мишена?!

ВИЧИНЦИНУ. Де тоя късмет!

ПИППИНУ. Пъзльо! Ще ви покажа аз на вас, скъпи братовчедче! (застава до вратата прав, с разперени ръце и леко разтворени крака). Готов съм, мадам!

ВИЧИНЦИНУ. (вдига ножа от земята и го подава на лелята) Хайде братовчедке, да го повалим и този!...

ТУРИ. Не, не! Нека да си вървя, лелю...

ОТ ВРАТАТА В ДЪНОТО ВЛЯВО СЕ ПОЯВЯВА МАРИЕТТА

ЛЕЛЯТА. (прицелва се, отстъпва малко назад, надава бук и хвърля ножа) Ааааааах!!

НОЖЪТ СЕ ЗАБИВА В СЛАБИНИТЕ НА ПИППИНУ С ПОМОЩТА НА СЦЕНИЧЕН ТРИК. ОСТАНАЛИТЕ ЗА МИГ ЗАСТИВАТ НЕПОДВИЖНИ. ПИППИНУ, ВКАМЕНЕН, ГЛЕДА НОЖА

МАРИЕТТА. (с бук) Мадонна санта! Брат ми вече няма да може да се ожени!

ЛЕЛЯТА. Земяк, ти наранен?

ТУРИ. Въобще не се притеснявайте, братовчедке. Неточно попадение!

МАРИЕТТА. (загряжена, отива до брат си) Влез вътре, пийни едно кафе, че ми изглеждаш блед. (повежда Пиппину и заедно излизат от вратата в дъното вляво).

ЛЕЛЯТА. Брат`чед, говориме за неща сега. Сядаме! (повежда Вичинцину към диванчето и го кара да седне до нея) Повече за минало – не! (тананика му, като го гледа) “Cu avuto avuto avuto, cu ha datu ha datu ha datu, scurdamunci u passatu...”

ВИЧИНЦИНУ. О, така ми харесват, братовчедке. По-добре пейте!

ТУРИ. Лелю, исках да ви кажа нещо. Помислих си... да вкараме в тази наша дейност и дзу Вичинцину... Да направим компания от трима души: той, аз и вие. Какво ще кажете?

ЛЕЛЯТА. Окау! Убаво... убаво!

ТУРИ. И дзу Вичинцину си има дял...

ЛЕЛЯТА. Какво? Какво?

ТУРИ. И той, дзу Вичинцину има имот, земя в долината, граничи с нашия.

ЛЕЛЯТА. Yes, разира. Окау! Убаво! Убаво помислил. (към Вичинцину) Окау? Съгласите ли?

ВИЧИНЦИНУ. Какво говорите? Не ви разбирам.

ТУРИ. Казвам, че ако ваша милост иска да влезе с нас... в съдружие... В това предприятие... да се експлоатира земята...

ЛЕЛЯТА. Yes, експлоатира!

ТУРИ. Точно така! Ще се търси...

ВИЧИНЦИНУ. Вижте, аз искам да я продам земята.

ТУРИ. Да продадете? Че защо? Ако се експлоатира, както казва леля...

ВИЧИНЦИНУ. Искам да я продам!

ЛЕЛЯТА. Как? Как?

ТУРИ. (обяснява) Дзу Вичинцину казва, че иска да си продаде земята.

ЛЕЛЯТА. Да продаде?...

ВИЧИНЦИНУ. Да, да братовчедке. Искам да я продам! Не мога вече да я гледам. А и като знам колко дава...

ЛЕЛЯТА. Окау! Ти продава? Аз купува!

ВИЧИНЦИНУ. Наистина ли? Искате да я вземете... ?

ЛЕЛЯТА. Yes. Аз купува right way. Купува, дава италиански пари. Отидем напише документ при нотари.

ВИЧИНЦИНУ. Сега ли?... При нотариуса?...

ЛЕЛЯТА. (кара Вичинцину да стане) Yes, при нотари!...

ВИЧИНЦИНУ. Сега ли искате да отидете?

ЛЕЛЯТА. Yes, right way... Jamme.... (Хваща Вичинцину под ръка и с танцова стъпка се отправя към антрето мананикайку "Funiculi` Funicula`) Jamme, jamme! Jamme,jamme ia` Jamme,jamme! Jamme при нотари, да!... (излизат заедно).

ШЕСТА СЦЕНА

(Тури, след това Мариетта и Пиппину)

ТУРИ. (останал смутен и объркан).

МАРИЕТТА. (влиза следвана от Пиппину, носи поднос с четири чашки за кафе) Какво стана, тръгнаха ли си?

ПИППИНУ. Къде отидоха?

МАРИЕТТА. (забелязва притеснението на Тури и отива да сложи подноса на масата) Ама какво е станало?... Тури, какво има?

ТУРИ. (след дълга пауза) Леля купува нивата на дзу Вичинцину долу на полето.

МАРИЕТТА. Какво купува?

ТУРИ. Какво ли? Не ни остави даже да гъкнем. "Jamme, jamme... право при нотари". Отиде да извади акта при нотари... (поправя се) При нотариуса. (като че говори на себе си) Тя е сигурна!... Разбира се!... Затова купува земята.

МАРИЕТТА. Е, добре де! Какво от това? Напротив...

ПИППИНУ. Казах ти аз: Хитруша е тя!

ТУРИ. И то каква!

ПИППИНУ. И накрая хоп, ще те бутне в чувала!

ТУРИ. Как ли не! Намерила си е този път майстора! Ще си заложа душата, но всичко трябва да е наполовина. (решително, след кратка пауза) Пиппину, може да кажеш на този човек, че приемам. Ще му дам каквато лихва поиска, стига да ми даде парите. Върви!

ПИППИНУ. Връщам се и тръгвам веднага... Тръгвам и се връщам веднага.

ТУРИ. Добре, стига да тръгнеш. (Пиппину се обръща и излиза от антрето).

СЕДМА СЦЕНА

(Тури и Мариетта, след това Чанедду)

МАРИЕТТА. Опитайте това американско кафе. О`кей!

ТУРИ. Хайде стига! Само кафе в консерва липсваше!

МАРИЕТТА. Защо? Вкусно е!

ТУРИ. Това нещо е направено преди десет години. Отиди да изхвърлиш тая гадост!

МАРИЕТТА. Божке, прекаляваш!...

ЧАНЕДДУ. (влиза, след като е поздравил мис Милвер, която е в другата част на къщата) Good bye! Good bye!... отправя се към антрето, но като вижда подноса с кафе, спира) О, има кафе?! (приближава се и си взема една чашка) Американско е, нали?! (след като го опитва, възторжено възкликва) Чудесно! Вкусно!

ТУРИ. (прави жест на отбращение)

ЧАНЕДДУ. А няма ли бисквитки?

ТУРИ. (на себе си) Инак няма да преглътнеш...

МАРИЕТТА. (загрижено) Да, мисля, че имаше една кутия... Мисля, че я видях някъде... (излиза от вратата в г-ното вляво).

ЧАНЕДДУ. (докато стои в очакване на бисквитите) Дон Туридду, исках да ви кажа нещо, аз... имам чувството, че ваша милост се сърди.

ТУРИ. Да се сърдя?

ЧАНЕДДУ. Да, че ми се сърдите. Заради това, че идвам.

ТУРИ. (насила се опитва да бъде любезен) Аз?

ЧАНЕДДУ. Откъде да знам... Имам това чувство. (пауза) Но вижте, ако ваша милост не желае... аз ще си отида. Какво да направя?! Значи ще трябва да кажа на леля ви, че ваша милост ме пъди...

ТУРИ. (веднага) Аз?... Кой те пъди?

ЧАНЕДДУ. Да, сърдите се. А, направете ми една услуга. Значи, трябва да ми платите месечната заплата... и си тръгвам!

ТУРИ. Какво да ти платим?

ЧАНЕДДУ. Ами заплата! Дон Туридду, аз преподавам!

МАРИЕТТА. (влиза като държи в ръка кутия "made U. S. A.") Ето ги бисквитите!

ЧАНЕДДУ. (взема кутията) Това са свещи!

МАРИЕТТА. (много учудена) Свещи???

ЧАНЕДДУ. Свещи, свещи! Не виждате ли? Написано е: "Candle of wax". Свещи от восък.

МАРИЕТТА. (както по-горе) Ах!... Света Дево, с тия букви... сториха ми се бисквити...

ЧАНЕДДУ. Потърсете biscuits.

МАРИЕТТА. (изпълнена с желание да се научи) Значи свещите са "cento-vach", а пък бисквитите са "brisculit". Разбра ли Тури?

ТУРИ. Хич не ме засяга!

МАРИЕТТА. Щом искаш да си останеш невежа... Е, отивам да търся "brisculit". (излиза отново)

ТУРИ. Кой знае какво ще донесе! Асо купи и три спатии.

ЧАНЕДДУ. (разбира намека) Е, по-добре това кафе да го изпия на голо... Както и да е! (понечва да отпие).

ТУРИ. (саркастично) Ами да... както!

ЧАНЕДДУ. (спира) Виждате ли, че ваша милост се сърди?!

ТУРИ. Защо?

ЧАНЕДДУ. Казахте: „както“...

ТУРИ. Не, казах както... ще го изпие без бисквита... Съчувствам ти дори!

ЧАНЕДДУ. Дон Туридду, аз съм винаги готов... Само ваша милост да ми каже... Няма да остана и минута! Ще кажа на леля ви, че...

ТУРИ. Хайде пак! Какви са тия приказки? Какви ги говориш?

ЧАНЕДДУ. Е, както желае ваша милост... (*довършва кафето*).

ТУРИ. (*след известна пауза*) Всъщност... исках да ти кажа нещо. Виж какво... Известни увлечения... как да кажа? Е, знам ли, известна пламенност... Не че се сърдя, но виж... в моята къща, не е имало никога такива работи, това е! Разбра ли? А, и като че ли жени не сме виждали ние в Сицилия... Тия чужденки още щом пристигнат, им се лепваме като гербови марки... Малко достойнство, Боже Господи!

ЧАНЕДДУ. А, това ли било, понеже се хващам под ръка с вашата леля? Тя не обръща внимание на тия неща.

ТУРИ. Не. С моята леля... можеш да се хващаш под ръка. Никой от нас не придира.

ЧАНЕДДУ. Тогава е заради Kathy?

ТУРИ. Кой? Какви *гетти*?

ЧАНЕДДУ. Заради Kath... Е, Мис Милвер! Казва се Кети. Не знаехте ли?

ТУРИ. За първи път чувам.

ЧАНЕДДУ. Пак същото! Дон Туридду, те дори не забелязват такива работи... имат друг манталитет! Кой знае какво е станало! (*излиза*).

ОСМА СЦЕНА

(само Тури, след това Мис Милвер и Мариетта)

ТУРИ. (*отива до вратата в дъното вляво и извиква*) Мариетта... остави... Не си блъскай ума за тия бисквити, тръгна си!

МИЛВЕР. (*показва се на вратата в дъното вдясно*) Къде леля?

ТУРИ. (*не много любезно*) Излезе. Ще се върне... Сега се връща.

МИЛВЕР. Yes, разбира. Къде отишъл?

ТУРИ. *Отишла*, какъв „*отишъл*“? Нали е жена!

МИЛВЕР. Yes, отишла. Разбира! Къде леля о-тиш-ла?

ТУРИ. При нотари.

МИЛВЕР. Ти... защо не о-ти-ва с леля?

ТУРИ. Защо... (*тихо на себе си*) Върви й обясни сега защо не съм отишъл. (*силно*) Аз не отишъл и това е!

МИЛВЕР. Защо ти тъжна?

ТУРИ. Как?

МИЛВЕР. Защо ти тъжна?

ТУРИ. Защо съм ядосан ли?

МИЛВЕР. Yes!

ТУРИ. Тъжен, тъжен... а не тъжна. (*на себе си*) На какво я е научил тоя глупак? Поиска и да му се плати... (*към мис Милвер*) Защо съм тъжен ли? По какво личи? Не е вярно!

МИЛВЕР. Ти, недей бъде тъжен!

ТУРИ. Няма.

МИЛВЕР. Okay!... Добре!... Тогава ти дойде на мене направи компания. Тази вечер аз води тебе night club. Танцува...

ТУРИ. Как така?

МИЛВЕР. Тая вечер отиде танцува night, на Таормина.

ТУРИ. Аз? Какво си въобразявате?

МИЛВЕР. Ти... Аз... Okay?

ТУРИ. Ама как, госпожице, не може... имам си работа.

МИЛВЕР. Не разбира.

ТУРИ. Зает съм.

МИЛВЕР. Не разбира.

ТУРИ. Е, де! Не мога и да танцувам?! Аз... не танцува. Разбра ли?

МИЛВЕР. Ти не танцува?

ТУРИ. Не. С мъка мога да вържа няколко стъпки мазурка...

МИЛВЕР. Аз научи тебе танцува. Okay? Ти чака... (*отива в стаята си*)

ТУРИ. (*сам*) Ти да видиш как ще си изям някой...

МИС МИЛВЕР СЕ ВРЪЩА ВЕДНАГА С ЕДИН ГРАМОФОН.
ПОСТАВЯ ГО НА МАСИЧКАТА И ГО ПУСКА. СЛЕД

ТОВА КАНИ ТУРИ НА ТАНЦ, КАТО ГО КАРА ДА Я
ДЪРЖИ ПРИТИСНАТА ПЛЪТНО ДО СЕБЕ СИ. ТУРИ СЕ
ПРИТЕСНЯВА, ЧЕ ЖЕНА МУ МОЖЕ ДА ВЛЕЗЕ, ОТБРАНЯВА
СЕ И СЕ МЪЧИ ДА СЕ ИЗМЪКНЕ

ТУРИ. Ама какво си въобразявате?... Аз не мога да тан-
цувам... Госпожице, не мога да танцувам! Май не съм тан-
цувал от деня на сватбата...

МИЛВЕР. (след няколко стъпки го остава и отива да
увеличи звука)

ТУРИ. Шшшшшт!... По-леко! По-леко!... Да не сте луда?!
Тихо... тихо... Шшшшт! (дава ѝ да разбере, че жена му е вътре).

МИЛВЕР. (намалява звука) Безпокои племенница?

ТУРИ. Да, да! Тихо... че племенницата я боли главата.
Глава... Капа... Разбираш ли?

МИЛВЕР. Окай!... Хайде пак...

КАНИ НА ТАНЦ ОЩЕ ВЕДНЪЖ ТУРИ,
КОИТО НЕ ЗНАЕ КАК ДА СЕ ДЪРЖИ.

ТУ СЕ СТРАХУВА, ТУ ИСКА ДА Я ПРИТИСНЕ ДО СЕБЕ СИ.

НАЙ-НАКРАЯ, СЛЕД КАТО Е ХВЪРЛИЛ ПОГЛЕД КЪМ
ВРАТАТА В ДЪНОТО ВЛЯВО,

СЕ ПРЕСТРАШАВА ДА Я ВЗЕМЕ В ОБЯТИЯТА СИ И ДА
ТАНЦУВА. ТОВА СА ПО-СКОРО РАЗГОРЕЩЕНИ СТЫПКИ
В РИТЪМ, ОТКОЛКОТО ТАНЦ. МЕЖДУВРЕМЕННО ОТ
ВРАТАТА В ДЪНОТО ВЛЯВО СЕ ПОЯВЯВА МАРИЕТТА. СЪС
СКРЪСТЕНИ РЪЦЕ, НЕПОДВИЖНА ПРЕД ВРАТАТА, ОСТАВА
ЗАГЛЕДАНА В ТУРИ. , КОЙТО СЛЕД ЕДНО ЗАВЪРТАНЕ С
ТАНЦОВА СТЫПКА, ПРИБЛИЖАВАЙКИ СЕ ДО ВРАТАТА,
ЗАБЕЛЯЗВА ЖЕНА СИ И СЕ ЗАКОВАВА НА МЯСТО.

МАРИЕТТА. (отива до масичката и загася грамофона).

МИЛВЕР. (като се отделя от Тури) Окай!... Ти знае
танцува! (след което с безразличие се отправя към врата-
та в дъното вдясно и като минава пред Мариетта ѝ по-
сочва Тури) Турри, знае танцува! Ти, Мариетта, извинява...

Аз не знаела тебе боли капата. Извинява!

МАРИЕТТА. Мариетта не боли капата. Ами я сърбят ръ-
чичките...

МИЛВЕР. Не разбира.

МАРИЕТТА. Моят съпруг разбира. (с ирония повтаря
името но мъжа си, както го проузнася Милвер) Нали така,
Турри? (започва да си навива ръкавите).

МИЛВЕР. (като не разбира) Окай! Окай! (излиза).

МАРИЕТТА. Сега ще те разтанцувам аз тебе! Без музика!

ТУРИ. Стой! Нищо не е станало! Пробвахме дали работи
грамофона.

МАРИЕТТА. (грабва грамофона и понечва да го запра-
ти по съпруга си) Аз ще го пробвам като ти го спракам в
главата! (размахвайки грамофона подгонила мъжа си). Ще
ти стуча главата!...

ТУРИ. (успява да се мушне през портата, която води
към градинката и изчезва).

МИЛВЕР. (появява се от вратата вдясно) Аз искам от-
несе това (посочва грамофона).

МАРИЕТТА. (подхвърля ѝ го) Ето го! (излиза от вра-
тата вляво).

МИЛВЕР. (след като го е уловила във въздуха) Baseball?!
Joe Di Maggio... Sicilia. Окай! Мариетта, добре хвърляш!

ТУРИ. (наднича от зеленчуковата градина, след кое-
то предпазливо отива да погледне от вратата вляво и
успокоен, се приближава до Милвер) Кетти, да репетираме
в твоята стая... Репетиция!

МИЛВЕР. Не, не! Ти танцува окай. Сега отиде на Таор-
мина... Яде на ресторант... После вечер, night, танцува.

ТУРИ. Няма ли да е по-добре да се упражняваме още?

МИЛВЕР. (тръгва към нейната стая) Ти, чака...

ТУРИ. (като не иска да я изпусне) Кетти... Синьорина
Кетти... момент...

МИЛВЕР. Ти чака. Аз съблича...

ТУРИ. (удивен) Съблича ли???

МИЛБЕР. Yes, сложи рокля... елегант. Ти чака. (излиза от вратата в дъното вляво).

ДЕВЕТА СЦЕНА

(само Тури, след това Чанеггу)

ТУРИ. ОСТАВА САМ, ОБЗЕТ ОТ ВЪЗБУДА.

СЛЕД МАЛКО СЕ ПРИБЛИЖАВА ПРЕДПАЗЛИВО ДО
ВРАТАТА ВДЯСНО.

ИЗКУШАВА СЕ ДА ВЛЕЗЕ, НО СПИРА И ПРИМИРЕНО
ПОГЛЕЖДА ПРЕЗ КЛЮЧАЛКАТА.
ОТ АНТРЕТО ВЛИЗА ЧАНЕДДУ.

ЧАНЕДДУ. (след като се е приближил, без да бъде забелязан) Браво! Наистина браво!

ТУРИ. (погскача от изненада, след което се свързва)
Какво има?... Какво гледаш?...

ЧАНЕДДУ. Аз ли?... Ваша милост, какво гледа!... Аааа!
И ми четяхте морал... Гербови марки... Залепване... Браво!
Наистина браво!... Сега ще разкажа на леля ви!...

ТУРИ. (не успява да възпре гневния порив, грабва подноса с чашките кафе и с цялата си сила го запраща върху него)
Какво каза?... Какво каза?... Ако не се махнеш ще те убия!...

ЧАНЕДДУ. (усетил заплахата, парира удара и избягва от антрето).

ТУРИ. (опитва се да го догони, след това се отказва и за да си излее яда, започва да рита, всичко което му попадне под око) Ти да видиш какво чудо!... В къщата си... да не мога да правя каквото си поискам...

ЗАВЕСАТА БЪРЗО ПАДА

(Край на второ действие)

ТРЕТО ДЕЙСТВИЕ

СЦЕНАТА

Оградено място пред имота на Тури.

В дъното е изполичарската къща, а жилището е на първия етаж, влиза се по външно стълбище от зидан камък, с една единствена врата, а в горната част е прозорецът с решетка.

Вляво, на преден план е навесът, който е пригоден като склад за оборудването, а на втори план е уличката, която води към ограденото място.

Вдясно, по цялото продължение се вижда полето, дървета и тук там някой плет. Зад една голяма маслина, малка пътечка води към кладенеца и към сондата, където ще се търси нефт.

Къщата е запазила типичния си вид на „массария“, чифликчийски имот, често срещан в полето на Катания, но на мястото пред къщата не се виждат инструменти за селскостопанска работа, навсякъде са разпръснати части от съоръжения за добиване на петрол – тръби, части от сонда, варели и. т. н.

ЛЯТОТО Е В РАЗГАРА СИ
НЯКОЛКО МЕСЕЦА ПО-КЪСНО

ПЪРВА СЦЕНА

(Массару Деку след това Вичинцину и Чанеггу)

В ДАЛЕЧИНАТА СЕ ЧУВА РИТМИЧНИЯТ ШУМ ОТ
СОНДАТА

ЗАДРЯМАЛ, МАССАРУ ДЕКУ СЕ Е СВИЛ В ЕДИН ЪГЪЛ.
ОТ УЛИЧКАТА ВЛЯВО ВЛИЗАТ ЧАНЕДДУ И ВИЧИНЦИНУ,
ЯХНАЛИ СКУТЕР, УПРАВЛЯВАН ОТ ЧАНЕДДУ.
ПРИ ВНЕЗАПНОТО СПИРАНЕ, МАССАРУ ДЕКУ СЕ СТРЕСКА

ДЕКУ. Какво става?... Какво има?... (след малко се разбужда) О!... Дон Вичинцину, ваша милост ли е?! Какво ви води насам?

ВИЧИНЦИНУ. (слиза от скутера) Ох!... Да му се не знае!... Целият се схванах... (едва се държи на краката си).

ДЕКУ. (покрепя го веднага) Внимавайте, ваша милост... Че с тия дяволски *мотовелосипеди*, дето бълват огън...

ВИЧИНЦИНУ. Нищо... Нищо... Само малко съм натъртен. (обръща се към Чанедду) Ама няма ли пружини тоя мотоциклет?

ЧАНЕДДУ. (слиза от скутера) Как? Това е най-добрият скутер в Италия.

ВИЧИНЦИНУ. Ама твърд, синко... Твърд!

ЧАНЕДДУ. Не, ваша милост е стегнат. Отпуснете се и ще видите как ще пружинирате. (наглася скутера).

ВИЧИНЦИНУ. Ох, стига толкова! Слава Богу, пристигнахме живи и здрави! Е, масау Деку, как сте? Какво ново около вас?

ДЕКУ. Ей на, тука сме, ваша милост. Малко бях позадрямал.

ВИЧИНЦИНУ. (гледа наоколо) О... нивите, полето!... Не съм идвал кой знае откога... И всичко е променено... различно... Нови пътища... Чудесно!... Чудесно!

ДЕКУ. (горчиво) Ами... да! Чудно ми е, ваша милост, как го познахте?

ВИЧИНЦИНУ. А, какво мислите, няма да позная имота на племенника ми Тури? Нищо че не съм идвал години... Хубави времена бяха тъдява... (пауза) Ах! Массару Деку, помните ли онова време... а? Тука беше мандрата на "Menzucani"... ами какво ядене на рикотта... а? Ами като препускахме на конете до реката... с оная, дорестата кобила? Луди млади! Ами... жените?!... По вършитба, всички опиянени... Сантина помните ли я? Отгоре на купата сено... (пауза) А, няма го вече синурът?

ДЕКУ. Нищо няма вече!... Няма го вече чифликът... А аз... Аз какво ли правя още тука?...

В ДАЛЕЧИНАТА НЯКОЙ СВИРИ С УСТА. ЧУВА СЕ И
СТАДОТО, КОЕТО МИНАВА НАБЛИЗО

ВИЧИНЦИНУ. А! Чувам овчиците.

ДЕКУ. Не са влезли в нашата земя...

ВИЧИНЦИНУ. Да, да... Далечно са! (пауза) Обаче каква хубава музика! Чувате ли!

ДЕКУ. Чувам... Чувам... Ту-ту!... Ту-ту!... Пробива ми мозъка.

ВИЧИНЦИНУ. Не за сондата. Говоря ви за овцете.

ЧАНЕДДУ. Дон Вичинцину, какво трябва да правим?

ВИЧИНЦИНУ. Массару Деку... Племенникът ми Тури?

ДЕКУ. Мисля, че е вътре!... Струва ми се, още не е излязал.

ЧАНЕДДУ. Вътре ли?!... Тука ли е?!... Дон Вичинцину, да си тръгваме, че ако вашият племенник ме пипне ще ме пребие!

ВИЧИНЦИНУ. Да не би да се страхуваш от него? А аз къде съм?!

ЧАНЕДДУ. Да... (на себе си, посочвайки Вичинцину) Ето го, цял Самсон!...

ВИЧИНЦИНУ. Массару Деку... А братовчедка ми?

ДЕКУ. `Мериканката ли?

ВИЧИНЦИНУ. Да! Къде е? Не се вижда наоколо.

ДЕКУ. Настанила се е вече. Командва... и въпреки че е на години, кара хората да я уважават.

ВИЧИНЦИНУ. Да не ви изглежда стара?

ДЕКУ. Ами... въпреки че се издокарва, годините са си години.

ВИЧИНЦИНУ. Обаче си остава хубава жена! Здрава и корава.

ДЕКУ. Ваша милост, като зърне някоя фуста и...

ВИЧИНЦИНУ. Искам да я видя. Къде е?

ДЕКУ. Не мога да ви кажа. Все обикаля насам натам по полето. Ама понякога пристига и тука, въщи. Почакайте ваша милост!

ЧАНЕДДУ. Дон Вичинцину, само за себе си ли мислите?

Аз дойдох и заради моите...

ВИЧИНЦИНУ. Свети Йосиф първо обръснал собствена-та си брада... Момент! Сега ще помислим и за тебе. (към Деку) Массару Деку, да сте виждали Кети?

ДЕКУ. Кого?

ВИЧИНЦИНУ. `Мериканката, по-младата.

ДЕКУ. Съвсем не! Ама излезе рано с колата. Сега ще се върне.

ЧАНЕДДУ. Дон Вичинцину, на пътя съм...

ВИЧИНЦИНУ. Добре! Върви на сянка! Остави мотоциклета под навеса за колите. (към массару Деку) Още ли е там?

ДЕКУ. Сега е *гараж*. *Гараж*! Като си помисля... за горката магарица... без свое местенце... почувства се загубена, бедната животинка и си отиде лека полека! (плаче) Къде си Бедуина? Няма я вече! Няма я!...

ВИЧИНЦИНУ. Хайде, массару Деку, не ставайте дете! Какво да се прави! Модерни времена!

ДЕКУ. (не се успокоява и плачът му се превръща в нещо като магарешки реф) Аи-Аи-Аи!

ЧАНЕДДУ. Дон Вичинцину, какво стана, на рев ли го обърнахте?

ВИЧИНЦИНУ. Ами, магарицата умря...

ЧАНЕДДУ... и остана там!

ДЕКУ. (както по-горе) Ами да! Трябваше да я зароя на това място! Горката животинка, почива там, пред навеса.

ЧАНЕДДУ. И аз, да сложа скутера пред мавзолея на магарицата? (тръгва да пали мотора, но Деку го спира)

ДЕКУ. Не, синко... за Бога, стига с тоя пушек. По-нататък!... По-нататък!

ЧАНЕДДУ. Ох, да му се не види, кой ме накара да дойда... (отдалечава се, като бута мотора без да го пали и излиза от пътеката вляво).

ВТОРА СЦЕНА

(Гореспоменатите без Чанеггу)

ДЕКУ. Не мога повече!... Ваша милост, ако искате ми вярвайте, тази нощ си изповръщах червата от миризмата на *нафита*.

ВИЧИНЦИНУ. Вярно е наистина, усеща се!

ДЕКУ. Дон Вичинцину, как ви се струва, кой е виновен? Ами тая `мериканка, новото началство. Аз съм тука вече шейсет и три години, израстнал съм на това място от малък, но такова нещо никога не съм виждал. Ваша милост да ми каже: къде са нивите? Вижда ли се някъде чифликът? Дупки, ваша милост! Дупки! Въздухът вони... Усещате ли ваша милост? Изоставена е земята... И тия дяволски машини ти пробиват мозъка.

ВИЧИНЦИНУ. Е, добре массару Деку, ново време! Американски порядки! Нужни са тези машини, за търсене на вода, не е ли така? Какво да се прави! Но... веднъж да я намерят и...

ДЕКУ. Каква вода?... Каква вода?... Тя тая `мериканка, кой знае какво е намислила! Нямам ѝ вяра аз.

ТРЕТА СЦЕНА

(Гореспоменатите и Чанеггу)

ЧАНЕДДУ. (появява се, теглейки скутера) Дон Вичинцину, никой не се мярка наоколо.

ВИЧИНЦИНУ. Массару Деку, мислите ли, че ще закъснее?

ДЕКУ. Кой?

ВИЧИНЦИНУ. Ами тази *мис*... `мериканската госпожица.

ДЕКУ. Съвсем не! Надали ще закъснее. Мисля, че е отишла на реката да се изкъпе.

ВИЧИНЦИНУ. (изумен) На реката??? Къпе се на реката?!

ДЕКУ. Ами... че как!... Всеки ден и то абсолютно гола. Страшна работа!

ВИЧИНЦИНУ. (още по-изненадан) Гола???

ДЕКУ. (помвърждава) Гола!... Гола!... Както майка я е родила!!!

ВИЧИНЦИНУ. Вие видяхте ли я?

ДЕКУ. Е, така е думата, господа... Скрили се там, някак-ви, нарочно... и ваша милост ме разбира... Дяволска работа ви казвам! (кръсти се) Пази Боже!...

ВИЧИНЦИНУ. А... всяка сутрин ли ходи?...

ДЕКУ. (помвърждава) Понякога отива и госпожата.

ВИЧИНЦИНУ. Братовчедка ми??? И тя ли се потапя?

ДЕКУ. И тя, и тя!

ВИЧИНЦИНУ. Гола???

ДЕКУ. Ами че как! Може днеска да е там.

ВИЧИНЦИНУ. (камо се прекръства) Отец, Син и Свети дух!

ЧАНЕДДУ. Какво толкова? Защо се учудвате? Така е по американски. Там всички са нудисти! (към Деку) Добри човече, далеко ли е реката?

ДЕКУ. Виждате ли ги младите, ваша милост?!...

ВИЧИНЦИНУ. (следвайки някаква своя мисъл) Не, массару Деку, трябваше да се срещнем тука... (към Чанедду) Ама ти никога ли не си бил на реката? Близко е.

ЧАНЕДДУ. (с безмълвен жест пита Вичинцину, дали има намерение да тръгне към реката)

ВИЧИНЦИНУ. (помвърждава, отговаряйки му също с мимика).

ЧАНЕДДУ. (запалва мотора).

ВИЧИНЦИНУ. (засилва се да се качи със скок на задната седалка, но не успява и се удря. Отдалечава се малко, пребива се от болка и ругае, като си държи ръцете отпред).

ЧАНЕДДУ. Хайде, дон Вичинцину, да тръгваме!

ВИЧИНЦИНУ. (останал превит от болки) Може да тръгнеш сам!

ЧАНЕДДУ. Ваша милост, яхнете го по женски...

ВИЧИНЦИНУ. (вече по-добре) Аз, по женски?... (приближава се) Да повдигнем тоя крак!... (подпомогнат от Чанедду, прекрива седалката и се настанява).

ЧАНЕДДУ. Готови?

ВИЧИНЦИНУ. Чакай да се успокоя... Газ!

ЧАНЕДДУ И ВИЧИНЦИНУ ПОТЕГЛЯТ СТРЕМГЛАВО,
КАТО ИЗЛИЗАТ ОТ ПЪТЕКАТА ВЛЯВО

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

(само массару Деку, след това Тури)

ДЕКУ. (камо се кръсти) Пази Боже!... Все същият си е!... Дон Вичинцину – „фустопоклонник“! (отива до пътеката и вика след тях) Ваша милост, да внимавате, дръжте се здраво на завоите!...

ТУРИ. (показва се на вратата на първия етаж, като се протяга и се прозява) Массару Деку, кой беше с тоя мотоциклет?

ДЕКУ. Дон Вичинцину...

ТУРИ. (разсеяно) А!... (осъзнава какво му е казал) Той ли? С мотоциклета???

ДЕКУ. Не. Имаше и един хлапак с него...

ТУРИ. Чанедду! Няма грешка! Куку и Пипи... И какво, отидоха ли си?

ДЕКУ. Съвсем не! Тръгнах към реката.

ТУРИ. Донесете ми работния костюм и ботушите, отивам до кладенеца. (Деку изпълнява) Ама какво ви е, толкова сте блед, да не ви е лошо?

ДЕКУ. Ами че, как какво ми е?... С тая проклета миризма... Не я ли усещате, ваша милост?

ТУРИ. Миризма ли? Каква миризма? Парфюм е това! (гуша гълбоко) Ах!... Колко е приятно! (пауза) Дишай, дишай! Това е ухание, изпълващо гърдите а... в последствие и джобовете. Най-хубавото тепърва предстои! (започва да се облича).

ДЕКУ. Ваша милост може да мисли, че сме в Рим, обаче тука сме на полето и вонята не я понасям. Не мога повече! Тръгвам си!

ТУРИ. Тръгвате ли си? И закъде?

ДЕКУ. Още не знам... Ама какво да правя тука? Това какво е, същата земя ли е? Не се работи вече...

ТУРИ. Ей сега... Ей сега започваме да работим... (кратка пауза, след което нарежда) Каска!

ДЕКУ. Недейте тласка нищо, ваша милост...

ТУРИ. Казах каска. Дайте ми каската!

ДЕКУ. А, предпазният шлем... (изпълнява).

ТУРИ. Да бе, за картеницата... (след като взема каската, която Деку му подава) Това нещо се нарича „каска“! Трябва да научите новите думи... Understand?

ДЕКУ. Какво казвате?

ТУРИ. Нищо! Изплъзна ми се от устата една американска дума. Казвам, че трябва да свикнете с новите неща, с модерните думи: „каска“, „сонда“, „пробиващо острие“, зъбно колело“...

ДЕКУ. Да... ей сега ще ги науча тия американски думи.

ТУРИ. Това не са американски думи... но все пак трябва да свикнете... както трябва да свикнете и с „вонята“, както вие я наричате. Казвате, че няма работа ли?! Грешите! Почакайте още някой и друг ден и ще има работа за цяла армия. Ще дойде цялото село. Но преди всички останали: вие! И ще станете старши майстор! Защото трябва да знаете, че... (запушва си устата) Засега не мога да говоря!

ДЕКУ. Нищо не искам да знам аз! Не се меся в тия работи! Аз, знам само, че да се търси вода, както казвате вие...

нямаше нужда да се съсипва хубавата обработена земя, засята с пшеница... с нахут... с бакла... че тя е Божият ни дар и нашето богатство! Ама сигурно е друга работата... Нещо не ми е ясно!

ТУРИ. Массару Деку, сега ще си развържа езика пред вас и край на приказките! Така, тука отдолу вода няма.

ДЕКУ. Има! Има! Отдолу има вода!

ТУРИ. Ние търсим нещо по-ценно от водата. По-ценно от златото!

ДЕКУ. Ваша милост се повлича по ума на тая американска леля.

ТУРИ. Массару Деку... Чувате ли тези мотори?

ДЕКУ. Дали ги чувам??? И питате мене, дето ми пръскат мозъка ден и нощ?

ТУРИ. Исках да кажа: тези мотори как работят?

ДЕКУ. Шумно!

ТУРИ. Не, кой ги кара да работят? Нафтата! Нали така? А откъде се взема тази нафта? От течната маса под земята, нали?

ДЕКУ. Сготвили?

ТУРИ. Да бе, лютеница! Массару Деку, събудете се! Трябва да ви дойде пипето в главата. (кратка пауза) Долу има петрол, тоест тази течност, която задвижва целия модерен живот. Ние търсим петрол. Пет-рол! (пауза) Массару Деку, там където сте стъпил, всичко е черно!

ДЕКУ. Черно ли??? Че защо?

ШУМЪТ ОТ СОНДАТА ВЕЧЕ НЕ СЕ ЧУВА

ТУРИ. Защото отдолу има петрол. Цяла Сицилия лежи върху море от петрол. Усещате миризмата? Вярно е! Мирише! Това е знак, че всеки момент ще изскочи!

ДЕКУ. Да... да не е някоя гъба...

ТУРИ. Чувате ли тази сонда?

ДЕКУ. Не, не я чувам.

ТУРИ. Как, нали казахте, че ви пръска мозъка?

ДЕКУ. Преди! Сега вече не я чувам.

ТУРИ. Понеже сте глух.

ДЕКУ. Аз ли? Ваша милост!

ТУРИ. Аз пък я чувам, ето... Да му се не види, вярно! И защо е спряла? Да не би нещо да се е повредила?!... (обува набързо ботушите) Добре, че шурейт е там, да следи...

ДЕКУ. (обръща поглед към пътя вдясно) Ето го, тича насам!

ТУРИ. Тича ли ?!?!... (обзет е от някакво предчувствие) Хващам се на бас, че... (отпраща се към пътя, като се мъчи да си обуе ботуша, който не влиза и вика) Пиппину!... Какво има?... Какво стана?... (пауза) Какво?... Бликна ли?!... (убеден, че са намерили петрол, започва да скача от радост, след което сграбчва массару Деку и го разтърсва, като почти го повдига от земята) Открихме!... Открихме!... Аз какво ви казах? Сякаш днес сърцето ми го подсказваше!... Богати сме, массару Деку, богати сме!...

ДЕКУ. Ваша милост, успокойте се...

ТУРИ. Да вървим... да ви покажа – черно злато! (завтича се към пътя и излиза).

ДЕКУ. (поспира за миг, за да размисли) Не беше ли петрол?... (тръгва бързо след Тури).

ОТ ПЪТЕКАТА ВЛЯВО
ВЛИЗА ЧАНЕДДУ ЯХНАЛ СКУТЕРА

ПЕТА СЦЕНА

(само Чанедду, след това Тури, Пиппину и Деку)

ЧАНЕДДУ. (спира и загася мотора) E voila'! (мислейки, че зад него е дон Вичинцину, без да погледне) Дон Вичинцину,... тая крава за малко да я... (слуза) Ах! Ама как карам...! (забелязва, че е сам) Мамичко!!!!... Къде е???... (търси го) Дон Вичинцину!... Дон Вичинцину!... Кой знае

къде се е търкулнал?!... По дяволите! Нали трябваше да се успокои... (качва се на скутера, пали мотора и с пълна газ излиза от същото място, от което е влязал).

СЦЕНАТА ОСТАВА ЗА МОМЕНТ ПРАЗНА.

ДОКАТО ШУМЪТ ОТ СКУТЕРА ПОСТЕПЕННО ЗАГЛЪХВА,
ВСЕ ПО-НАБЛИЗО СЕ ЧУВА ЯДОСАНИЯТ ГЛАС НА ТУРИ

ТУРИ. (влиза от пътеката следван от Пиппину и Деку) Калпав си, това е, шурейт ми скъп!! Щях да получа удар!... Защо си спрял машините? Кой ти нареди?

ПИППИНУ. Казах ти, някой е направил саботаж! Щом нафтата е изтекла, значи някой е отворил бидоните.

ТУРИ. Ами ти за какво си? Какви ги вършиш? Да не спиш? Не усети ли миризмата?

ПИППИНУ. При тоя шум, как искаш да усети миризмата?

ТУРИ. Ти с ушите ли усещаш миризмата? Магаре! (пауза) Цяла нощ изтича нафта...

ДЕКУ. (тръгва да излиза от пътеката) От два през нощта... (излиза).

ТУРИ. А аз плащам! Вижте, господа... десет бидона с нафта загубени напразно... Не ми се мисли... Ами ако беше станал някой пожар и да хвъркне цялата машинария във въздуха?... Пиппину, какъв надзирател си, не знам!

ПИППИНУ. Моля, моля, аз съм директор на обекта, а не надзирател.

ТУРИ. Надзирател, директор, каквото там си поискаш! Но ако и ти, като част от семейството, не ми гледаш интереса...

ПИППИНУ. Салваторе, виж, аз ти помагам. На тебе и на цялото семейство.

ТУРИ. Да, да се сгромолясам! (пауза) Миналия път ти казах да преместиш всички бидони далече от сондата... а ти... пипна всички пирони и... За малко не се срути върху

ни! Освен това ти казах да намериш *резачка*, а ти ми доведе *акушерката-гледачка*, донна Роза, която още се чуди кого трябва да изроди...

ПИППИНУ. Ами като не говориш на италиански...

ТУРИ. Слава Богу, че ти си тука! Ето на, сега и пробитите варели... Стига толкова, Пиппину!...

ПИППИНУ. Салваторе, ако приемаш така нещата... аз, те оставям на теб самия, и после ти самият, се оправяй сам. Разбра ли? Нещо повече, утре ще получиш моето писмо.

ТУРИ. Какво писмо?

ПИППИНУ. Рогса оса! Уведомителното писмо за оставка...

ТУРИ. Пиппину, моля те...

ПИППИНУ. И съм неотменим!

ТУРИ. Пиппину, стига с тия глупости! Трябва да се стегнем! Трябва да си съберем акъла! Спешно трябва да намерим петрола! Не забравяй, парите са взети на заем... полици, запори...

ПИППИНУ. Не ме интересува. Аз абдикирам!

ТУРИ. Какво ще направиш?

ПИППИНУ. Абдикирам. Оттеглям се в самота.

ДЕКУ. (*появява се от нтеката вляво*) Леля ви идва!

ТУРИ. Ох, и това ще се преглътне! Сега кой ще я слуша? Пиппину, върви да пуснеш машините преди да забележи нещо и да задрънка глупости.

ШЕСТА СЦЕНА

(Горespoменатите и Лелята)

ЛЕЛЯТА. (*вляза отляво, с чанта в ръка*) Машини спрели?!... Убаво!... Убаво!... (*вляза вътре от голямата порта в дъното*).

ПИППИНУ. Чу ли? „Убаво, убаво“, значи не е ядосана.

ТУРИ. Тя за всичко казва „убаво“... Ти гледай сега как-

во ще направи, като разбере как са отишли десет бидона с нафта.

ЛЕЛЯТА. (*нагничва*) Къде тази момиче?

ТУРИ. Кой? Секретарката ли?

ЛЕЛЯТА. Още не завърнала?

ТУРИ. (*угрижено*) Массару Деку, къде е госпожицата?

ДЕКУ. Излязла е! Още не се е върнала! (*отдалечава се бавно по нтеката*).

ЛЕЛЯТА. Убаво!... Убаво!... (*вляза отново*).

ТУРИ. (*към Пиппину*) Разбра ли? „Убаво, убаво“ за секретарката... понеже не се е върнала. Хайде пускай машините, аз ще изям калая.

ЛЕЛЯТА. (*отново на преден план*) Земляк, елате тука!

КАРА ПИППИНУ ДА Й ПОМОГНЕ ДА ВЗЕМЕ ЕДНА ГРУБОВАТА МАСА И ДА Я ПРЕНЕСЕ НАВЪН. СЛЕД КОЕТО ВЗЕМА ЕДИН СТОЛ И СЯДА ЗАД МАСАТА.

ЛЕЛЯТА. (*като се обръща към Тури*) Малкия... Jamme, jamme! Извика тука дойде всичките работница!

ТУРИ. Работниците ли?

ЛЕЛЯТА. Yes! Всичката работници!

ПИППИНУ. (*към Тури*) Рогса оса! Тя вече знае!

ТУРИ. Какво знае?

ПИППИНУ. Че е било саботаж. Иска да започне разпита.

ТУРИ. (*на себе си*) Ау, нищо не й убягва! (*към лелята*) Нека да отида, лельо! Ей сега ще пуснем машините... Случват се такива неща! Разляла се малко нафта, нищо...

ПИППИНУ. Саботирали са, рогса оса! Какво ти нищо...

ЛЕЛЯТА. Yes. Аз знае!...

ПИППИНУ. Ако ми наредите, за секунда ще заловя саботъора, който е отворил бидоните.

ЛЕЛЯТА. Не! Не саботър! Аз отворила бидони!

ТУРИ. Какво???? Какво казахте? Ваша милост е отворила...

ЛЕЛЯТА. Yes! Свършва!... Свършва работи... Јамте, да извика всички работници. Искат им даде плата!

ТУРИ. Ама какво говори?... Каква плата?

ПИППИНУ. Тури, защо се сюрпризираш? Плата означава заплата.

ТУРИ. (ядосан, лице в лице с шурея) Знам, умнико!

ЛЕЛЯТА. Малкия... Свърши! Няма повече копае! Не убаво търсене. Свърши -се! Окау?

ТУРИ. Ама как така, да не се шегувате? Не е възможно... И защо точно сега? Всеки момент ще го намерим, лелю, още мъничко и ще бликне...

ЛЕЛЯТА. Не, не! Няма там петрол. Аз знае!

ТУРИ. Тогава за какво копахме?

ЛЕЛЯТА. Направили опит.

ТУРИ. Какво значи опит?

ЛЕЛЯТА. Малкия... аз върна в Америка, на аероплана. Ти разбира?

ПИППИНУ. (както по-горе) Схвана ли? Връща се отново в `Мерика. Разбра ли?

ЛЕЛЯТА. Ей тази вечер. (пауза) Оставя теб добре!

ТУРИ. Ами сондажите?

ЛЕЛЯТА. Земя не добра.

ПИППИНУ. (повтаря) Земя не добра.

ЛЕЛЯТА. Няма петрол!

ПИППИНУ. (както по-горе) Няма петрол! Не добра!

ТУРИ. (почти крещи) Пиппину, ще престанеш ли с тия папагалски номера? (към лелята) След всички разходи, които се направиха?!... Лелю, аз... аз съм излъган, заложили съм си и душата... Пълен съм с дългове, в ръцете съм на лихвариите... Съдия изпълнител е пред вратата ми... А вие казвате, че сме направили опит?! Как така??? Бяхте толкова сигурни!...

ЛЕЛЯТА. Не добра!

ЗАДАВА СЕ МАССАРУ ДЕКУ,

ТИЧАЙКИ ПО ПЪТЕКАТА

ДЕКУ. (изплашен и разтревожен) Помощ!... Помощ, бързо!...

ТУРИ. Какво има? Какво става?

ДЕКУ. Дон Вичинцину падна в реката!... Бързо! Да му помогнем!...

ЛЕЛЯТА. Какво случило на Виченци`? (към массару Деку) Кажете на мене!

ДЕКУ. Дон Вичинцину... падна`... и се натроши`... , ох, ох!

ПИППИНУ. Говорете ѝ на италиански, а не така просто-вато, иначе няма да разбере.

ДЕКУ. Дон Вичинцину попадна във вира!...

ЛЕЛЯТА. Какво... какво?...

ПИППИНУ. Братовчедът е имал сблъсък с реката. (към Деку) Знаете ли дали може да плува?

ДЕКУ. Не мисля.

ПИППИНУ. Значи лесно ще се втвърди.

ЛЕЛЯТА. (в паника) Јамте... јамте!... Спасение!... Аз скочи във вода... Аз спаси Вичинци`!

ДЕКУ. Ще взема едно въже. (отива към склада).

ЛЕЛЯТА. (повлича Пиппину към пътеката) Јамте, малкия, јамте (разпалено) Виченци`... аз теб спаси! (излиза тичешком заедно с Пиппину).

ДЕКУ. (връща се, понесъл въжето) Дон Туридду, хайде...

ТУРИ. (останал встрани, без да пророни дума, вгълбен в себе си, започва да си сваля каската, костюма и ботушите, сякаш иска да върне всичко както е било, без опеката на лелята). Да върви по дяволите!

ДЕКУ. (смутено) Ама как така?

ТУРИ. Зарежете тая работа, массару Деку. Оставете това въже.

ДЕКУ. (снупа) Но...

ТУРИ. Не се безпокойте, ей сега ще го измъкнат! Вие вървете в обора!... Там има един варел с нефта... Ще го вземете и ще го изгъркулите до кладенеца. След това, от мое име ще накарате хората да започнат отново работа. Да знаете – машините ще спрат само по моя заповед. `Мериканката... вече няма да командва!

ДЕКУ. Тъй вярно гос`ине! Както наредите!

ТУРИ. Хайде, живо!

ДЕКУ. (хваща пушката и излиза по пътеката вдясно).

СЕДМА СЦЕНА

(Само Тури, след това Мариетта)

ТУРИ. (проклина) Оставя теб добре!... Оставя теб добре!... Точно така! В море от дългове!

ГЛАСЪТ НА МАРИЕТТА (от вътрешната страна на сцената, силно) Тури, Тури!...

ТУРИ. (отива към пътеката, учудено) Мариетта!... Какво правиш тука?...

МАРИЕТТА. (загряна, влиза от пътеката) Тури!

ТУРИ. Какво правиш тука? Как дойде?

МАРИЕТТА. С мис Милвер... Тя ме доведе! Идвам да ти обадя! Голяма радост! Искан аз да ти го кажа... леля си заминава!

ТУРИ. Това ли е за тебе голямата радост? Знам че си заминава. Току що ми съобщи... и че сме били опитали! Спря сондажа... Но аз няма да се предам. Аз ще дълбая!

МАРИЕТТА. Зарежи! Не мисли повече за петрола... Леля знае, че няма петрол! Затова си тръгва.

ТУРИ. И ме оставя така... Насред море от беди... Пълен с дългове...

МАРИЕТТА. Свършиха ни всичките беди... Свършиха! Аз съм щастлива. Много щастлива!

ТУРИ. Мариетта, какво се промени че... ?

МАРИЕТТА. Не, съдбата ни се промени! Леля ни направи дарение пред нотари...
ТУРИ. Дарение ли?

МАРИЕТТА. Да! Цялата земя в равнината, заедно с тая дето купи от дзу Вичинцину.

ТУРИ. Какво говориш?

МАРИЕТТА. (изважда полициите) Вече нямаме никакви дългове! Ето!

ТУРИ. Полиците?

МАРИЕТТА. Тя! Тя ги плати всичките! Още не мога да повярвам!... Господи, благодаря ти! (целува полициите и ги вага на съпруга си).

ЧУВА СЕ ГЛЪЧ В ДАЛЕЧИНАТА ОТ ПЪТЕКАТА ВЛЯВО

МАРИЕТТА. (поглежда) Ето! Идват!... А, я кажи, защо си оставил дзу Вичинцину да се качи на мотоциклета с тоя хлапак?

ТУРИ. (докато проверява полициите) Аз ли? Дори не съм го видял.

МАРИЕТТА. Така се уплашихме, че... паднал и Чанедду го загубил...

ТУРИ. Знам. Паднал в реката.

МАРИЕТТА. Не. Паднал на пътя. Намерили го в чифлика на Пилукка. Е, малко понатъртен, но иначе, нищо. Върви си с краката. При него отишла мис Милвер.

ТУРИ. Не се съмнявам! Като котките е той!

МАРИЕТТА. (заглежда се по-продължително) Не, не!... Ами ако си е счупил нещо наистина?!... Помагат му да върви!

ТУРИ. Кой му помага, мис Милвер ли?

МАРИЕТТА. Така ми се вижда!

ТУРИ. Значи нищо му няма! Ах, хитрецът му с хитрец! Прави струва, успя да прегърне Кети.

МАРИЕТТА. (приближава се заплашително към съпруга си) Какво каза?... Кети? Слушай не я гледай... Остави ти Кети, да не те прасна по главата с ютията, че да ти засвети!... Разбра ли ме?

ТУРИ. Ти да не ревнуваш?

МАРИЕТТА. Ти да се държиш както трябва... и повече без танци. Иначе, ще ти покажа аз на тебе една тарантела, ама без музика. (отново се обръща и гледа към пътеката) Не, леля го крепи. Гледай, не е ли това леля?

ТУРИ. (отива да види) Ами... тогава! Тоя твой брат дето няма акъл... какво прави? Кара я да го мъкне... ами ако се измори... (тръгва бързо към пътеката).

МАРИЕТТА. (вика след него) Не се тревожи!... Сигурно тя е поискала да го крепи! (след пауза, казва с ирония) Като стигнат едни години, хората стават като деца!...

ЧУВА СЕ ОТНОВО ШУМЪТ ОТ СОНДАТА

ОСМА СЦЕНА

(Мариятта, Пипину, Лелята, Вичинцину и Тури, след това мис Милвер)

ПИПИНУ. (влиза с гръб към пътеката) Дайте път!... Дайте път!...

ВЕДНАГА СЛЕД ТОВА ВЛИЗА И ЛЕЛЯТА, КАТО ПОЧТИ НОСИ НА РЪЦЕ ВИЧИНЦИНУ, СЯКАШ НОСИ ДЕТЕ.
СЛЕДВА ГИ ТУРИ

МАРИЕТТА. (загрижено, взема един стол и го поднася на лелята) Ето!... Ето!... Сложете го тука!...

ТУРИ. (опитва се да помогне на лелята) Ваша милост, оставете на мене!

ЛЕЛЯТА. (не пуска Вичинцину. Сяда, като го държи опрян на коленете си).

ПИПИНУ. (мери пулса на Вичинцину).

МАРИЕТТА. (дърпа мъжа си настрана) Наистина ли се е ударил?

ТУРИ. Глупости! Преструва се!

МАРИЕТТА. Очите му са затворени!

ТУРИ. Ами, затворени!... Току що ми намигна и се подсмихна скришом.

МАРИЕТТА. Майчице мила!... Като децата е!

ПИПИНУ. Няма какво да се прави! В момента е шокиран и не може да се събуди. (преставя да му мери пулса и се отдръпва, но внезапно е озарен от някаква мисъл) Рогса оса! Тук спешно трябва аптечка „първа помощ“, а тя е при кладенеца!... Дръжте го здраво, отивам да я взема!... (тръгва бързо и излиза от пътеката вдясно).

ТУРИ. (обръща се при лелята) Нищо му няма!... Сложете го на земята...

ЛЕЛЯТА. Брат`чед... вий добре?

ТУРИ. Добре, добре, чудесно!... Ваша милост, оставете го на мене, ще се уморите... Аз ще го оправя!

МЕЖДУ ЛЕЛЯТА И ТУРИ СЕ ПОРАЖДА КРАТЪК И ВЕЖЛИВ СПОР. ПОСЛЕДСТВИЯТА СА ЗА ВИЧИНЦИНУ, КОЙТО Е ПОВЛЕЧЕН ГРУБО ОТ ТУРИ.

НАКРАЯ, ТУРИ УСПЯВА ДА ГО ИЗМЪКНЕ ОТ ЛЕЛЯТА.
ТАКА, ВИЧИНЦИНУ РЕШАВА ДА СЛОЖИ КРАЙ НА ПРЕСТРУВКИТЕ И ДА ОТВОРИ ОЧИ

ВИЧИНЦИНУ. (като се дърпа от ръцете на Тури) Глупак! Ще ми счупиш ръката...

ТУРИ. А!... Най-накрая се събуди! (сваля го на земята).

ЛЕЛЯТА. (загрижено) Брат`чед, как сте?

ВИЧИНЦИНУ. (опитва си ръката) Оооох!... По-добре... по-добре (обляга се на лелята, решен да продължи преструвките) Минава ми... Ооооох!...

ЛЕЛЯТА. Кой ви накара прави така? Каква дебела капа!... Брат`чед, вий трябва мирува... не да лудува!...

МИЛВЕР. (влиза с панка в ръка, удвайки по пътеката вляво. Приближава се до Вичинцину и със загрижен тон) Как сте вий? Нищо лошо?...

ВИЧИНЦИНУ. (прави опит да се облегне върху нея,

но лелята с готовност се притичва да го хване и подкрепи).

ТУРИ. (иронично) Влошава се!

МАРИЕТТА. (прикривайки усмивката си, се обръща към Вичинцину) Ваша милост, легнете си в леглото... успокойте се... починете си мъничко... Ще ви го оправя! (качва се по стълбите и излиза от вратата горе).

ЛЕЛЯТА. Yes, починете! (към Вичинцину) Jamme на леглото (опитва се да го хване под ръка).

ТУРИ. (не ѝ позволява) Не, не! Оставете го да ходи сам, така е по-добре! Ще му се раздвижи кръвта!

ВИЧИНЦИНУ. (протяга ръце) Не... не мога... (лелята веднага го подкрепя. След това се обръща към Тури, като го гледа заплашително) Прост, прост... !

ЛЕЛЯТА. Брат`чед, аз помисли, тази вечер, заведе вас на `Мерика. Дойде с мене!

ВИЧИНЦИНУ. (силно учуден) Как???? Тръгвате ли, братовчедке? (нак стъпва на земята) В Америка ли се връщате?

ЛЕЛЯТА. Yes! Тази съща вечер.

ВИЧИНЦИНУ. Така значи?!... (към Тури) И не ми казанищо?!

ТУРИ. И аз ей сега научих. Преди пет минути.

ЛЕЛЯТА. Брат`чед, ако вий иска... тръгнем на параход. Няма аероплан! (тананика си) "Partunu i bestimenta"... Yes?... Okay?

ТУРИ. Дзу Вичинцину, отидете, ваша милост! Нали тя плаща всичко.

ЛЕЛЯТА. Yes! Аз плаща!... Всичко за Вичинци`! И път и място на параход...

ТУРИ. Дзу Вичинцину... хубав залък! Добре ви се нареди всичко!

ЛЕЛЯТА. Вичинци`... Ти вече разбра? Тръгнем заедно?!

ВИЧИНЦИНУ. Разбрах! Братовчедке: yes!... Идвам! От все сърце! Тръгваме заедно!

ЛЕЛЯТА. Okay!... Okay!... Тръгнем! (крайно доволна, хваща Вичинцину под ръка и го пита като си тананика известната мелодийка на Карозоне) "Tu vuoi fa l'americano?"....

ВИЧИНЦИНУ. (гобавя) Yes!

ЛЕЛЯТА. (както по-горе) "Mericano.... Mericano"?... (продължават да си тананикат, плътно един до друг, отправят се към стълбата и излизат от вратата горе).

ДЕВЕТА СЦЕНА

(Мис Милвер и Тури, след това Чанегду)

МИЛВЕР. (веднага след като влиза се доближава до масата, изважда документите от папката и ги подрежда за подпис. Вика) Турри!... Турри!... Ела! Твоя жена ти казала намерения на леля?

ТУРИ. (приближава) Yes!... Да! Казала.

МИЛВЕР. Okay! Ако ти приема... Write this paper!

ТУРИ. Не разбрах... но приемам!

МИЛВЕР. Okay! Подпише!... (дава му писалка и му показва къде да подпише).

ТУРИ. Okay! Тука... (след като е подписал, остава доволен и развълнуван) Благодаря ти, лельо! (след това вдига очи и изпраща целувка към вратата горе) За тебе! Заслужи я! (вече е по-спокоен, когато Милвер отново подрежда документите в папката) И на вас, госпожица Кетти, искам да ви дам една целувка от все сърце!... (приближава се към нея и понечва да я прегърне).

НА ВРАТАТА ГОРЕ СЕ ПОКАЗВА МАРИЕТТА

МИЛВЕР. (посочва Мариетта) Ти целува Мариетта.

ТУРИ. (на себе си, като забелязва съпругата си) Един дявол след друг... ! (към съпругата) Е, сами ли остави братовчедите?

МАРИЕТТА. Защо, да не те смущава нещо?

ТУРИ. Ами да! Той може да поднови уроците по яздене. (преднамерено) Знаеш ли ги тия уроци?

МАРИЕТТА. Знам други, по-буйни. Като за тебе! (към Милвер) Кетти, Чотоку?

МИЛВЕР. Окау, Мариетта! Покажи на Тури таен удар.

МАРИЕТТА. (изпълнява със странни движения удари от карате).

ТУРИ. (отстъпва назад, много учуден) Мамичко?!... Кой те научи на тия неща?

МАРИЕТТА. Котоку... (продължава изпълнението) Ела тука, ела да те вържа на възел!

ТУРИ. Стига, стига! Разбрах! Целувката ще бъде за тебе!

МАРИЕТТА. (уточнява) Само за мене! Никога не го забравяй! (качва се по стълбите и преди да излезе от вратата, прави няколко движения от карате, отваря вратата с крак и излиза).

ПО ПЪТЕКАТА СЕ ЗАДАВА ЧАНЕДДУ, СЛАЗАЛ ОТ МОТОРА.
ВИЖДА ТУРИ И СПИРА

ТУРИ. (старае се да го успокои) Влизай! Не се плаши, нищо няма да ти сторя. (Чанедду пристъпва напред) Може ли така да рискуваш живота на стария човек?... Как може, майко мила... (посяга да му удари плесница).

ЧАНЕДДУ. (като се пази) Ваша милост, не ми посягайте! (след малка пауза) Да знаете, че не съм виновен! Просто дон Вичинцину ми досажда, още щом ме види и се залепа за мене. Като че ли сме сиамски близнаци! Сега къде е? Какво стана? Още ли е жив?

МИЛВЕР. Мистер Виченц` не ранен. Той добре!

ЧАНЕДДУ. Дон Туридду, ще позволите ли да кажа нещо на Кетти? (прави знак на Милвер да се приближи).

МИЛВЕР. (приближава се до Чанедду и той ѝ казва нещо на ухото).

МИЛВЕР. (доболна) Таормина?... I love Taormina!

ЧАНЕДДУ. Искате ли да дойдете?

МИЛВЕР. Yes!

ЧАНЕДДУ. Какво чакате? Качвайте се!

МИЛВЕР. (качва се на мотора заг Чанедду) I love Taormina!

ЧАНЕДДУ. Дон Туридду, Good by! И много поздрави на дон Вичинцину!

ТУРИ. Гледай внимателно къде ще я изсипеш...

ЧАНЕДДУ. Кетти, дръж се за мене!

МИЛВЕР. Не разбира!

ЧАНЕДДУ. Дръж се здраво и не мърдай!

МИЛВЕР. Yes! Аз мърда в танц на Таормина!

ЧАНЕДДУ. Браво! Сега се дръж за мене!

МИЛВЕР. What say?

ЧАНЕДДУ. Хвани се за мене!

МИЛВЕР. Окау! Хвана тебе в танц на Таормина!

ЧАНЕДДУ. (пали мотора) Готови? Газ! (бързо се отдалечава по пътеката).

ТУРИ. (останал сам) Нещо ми казва, че ще ги търсим наоколо! (след дълга пауза, оглежда всичко в далечината и със заговорство) О! Половината земи са мои!... Безводна земя, но все пак добра... Сега трябва само да се работи!... Ама как?... Аз и... старият... Има нужда от много работници... или от нови машини... модерни машини... Има ги в Италия! Да, вече има... Обаче... (след пауза) Ох, не се надявам кой знае колко...

ОТДЯСНО В ДАЛЕЧИНАТА СЕ ЧУВА
ВЪЗБУДЕНИЯТ ГЛАС НА МАССАРУ ДЕКУ, КОЙТО ВИКА.
ВЛИЗА ВЕДНАГА СЛЕД ТОВА ТИЧЕШКОМ ОТ ПЪТЕКАТА
ВДЯСНО; ДРЕХИТЕ МУ СА МОКРИ, А ОТ ГЛАВАТА И ОТ
ЛИЦЕТО МУ СЕ СТИЧА ВОДА; СИЛНО РАЗВЪЛНУВАН И
ЩАСТЛИВ, СЕ ОБРЪЩА КЪМ ТУРИ

ДЕСЕТА СЦЕНА

(Тури и массару Деку, след това Мариетта, Лелята и Вичинцину)

ДЕКУ. Дон Туридду!... Дон Туридду!...

ТУРИ. Какво има?

ДЕКУ. Вода!... Вода!... Бликна вода!...

ТУРИ. (не знае какво да каже. Изведнџ разбира, че надеждите му не са били напразни. Успява само да каже) Вода ли?!...

ДЕКУ. Вода!... Вода!... Ей такава струя! (прави съответния жест).

ТУРИ. (приближава се до массару Деку и го опипва целия, сякаш иска да разбере по мокрите грехи, дали всичко това е истина) Вярно!... Вярно е!... (с лъкуващ глас вика към вратата горе) Мариетта!... Лельо!...

ГОРЕ НА ВРАТАТА СЕ ПОКАЗВАТ
МАРИЕТТА, ЛЕЛЯТА И ДЗУ ВИЧИНЦИНУ.

ТУРИ. Намерихме вода!... Вода!...

ВИЧИНЦИНУ. Най-послед!

ТУРИ. (развълнуван) Вода!... Имаше нещо... усещах го аз...

ДЕКУ. Не е ли хубаво? Благодат за тази земя!...

ТУРИ. Как не!... (след момент на размисъл) Лельо... ще посадя градина. Портокалова градина, да ти останат очите!...

ЛЕЛЯТА. Малкия, прави какво искаш! Твоя земята!

ДЕКУ. (навива си ръкавите, сякаш иска да започне веднага работа) Кога започваме да размерваме терена?

ТУРИ. (имитира го) Може и сега веднага, массару Деку!

ЛЕЛЯТА. Не забравя да прати в `Мерика най-убави портокали на Сицилия! Искаме ги опитва!

ВИЧИНЦИНУ. Според мене най-хубавите са „сангуинели“!

ТУРИ. Така е!.. Щедра е тази земя! Тя богата, богати и недрата!

ПАДА БЪРЗО ЗАВЕСАТА

КРАЙ

Джузеппе Спампинато (*Pinno*)
СИЦИЛИЯ.....ОКАУ

Превод от сицилиански:
Даниела Илиева

Casa Sicilia, Sofia

Оформител:
Ивайло Найчев

За контакт:
dani.ilieva@alice.it

Формат 60/84/16

Обем 6 коли

Печат: „Булгед“

София 2013